

Domen VIVOD

SODOBNA UPORABA FIZIČNE SILE

Ljubljana, 2016

CIP - Katališni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

Elektronska in tiskana verzija

VIVOD, Domen

Sodobna uporaba fizične sile / Domen Vivod – 1 izd. Ljubljana :

samozaložba, 2016

Naslov: SODOBNA UPORABA FIZIČNE SILE

Avtor: Domen Vivod
Lektor:
Oblikovanje: Domen Vivod

Prva izdaja, 2016

Domen VIVOD

SODOBNA UPORABA FIZIČNE SILE

Ljubljana, 2016

Kazalo

1 Beseda recenzorja

Mag. Tadej Stergar se že 30 let ukvarja z borilnimi veščinami. Kot predavatelj, trener in inštruktor je aktiven že vse od leta 1994. Udeležuje se številnih domačih in mednarodnih srečanj ter usposabljanj s področja borilnih veščin. Bil je aktiven tekmovalec. Danes je priznan mednarodni sodnik. V okviru treningov se posveča praktični uporabi učinkovitih samoobrambnih tehnik. Vodi številne tečaje samoobrambe za določene ciljne skupine kot so mladostniki z nizko samopodobo, ženske, žrtve nasilja, javni uslužbenci, ki poslujejo s strankami ipd. Prav tako je zadnja leta zadolžen za usposabljanje varnostnikov s področja praktičnega postopka s samoobrambo. V preteklosti je pomagal tudi policijskim inštruktorjem pri usposabljanju policistov. Je velik zagovornik človekovih pravic in svoboščin, zato ni naključje, da je magistriral s tega področja na Fakulteti za državne in evropske študije.

Pri preučevanju virov in literature s področja borilnih veščin lahko ugotovimo, da obstaja prava poplava informacij s tega področja. Veliko manj je virov in literature s področje praktičnih postopkov varnostnih struktur, kar je tudi logično, saj je interes po tovrstnih informacijah bistveno manjši in še ta praviloma znotraj strokovnih krogov uporabnikov. Kljub temu lahko pri natančnejšem pregledu obstoječih virov s področja praktičnega postopka v večini primerov ugotovimo neko kontinuiteto poučevanja kot tudi uporabe in s tem izvedbe, ki močno temeljijo na tako imenovanih klasičnih borilnih veščinah. Navedeno ravnanje samo po sebi še ne pomeni, da je v celoti napačno ali slabo, vendar pa številni avtorji pogosto ne presežejo preteklih metodoloških okvirov in področja ne razvijajo v skladu z razvojem splošne družbene morale in še zlasti ne v skladu z razvojem področja človekovih pravic in svoboščin.

In ravno to je ključni element, zaradi katerega zelo pozitivno pozdravljam delo avtorja Domna Vivode, ki se je uspel odluščiti od doslej klasičnega obravnavanja tovrstnega področja in se je pogumno lotil problematike

dojemanja praktičnega postopka na nov sodoben način v skladu z novimi moralnimi vrednotami in predvsem v skladu z razvojem človekovih pravic in svoboščin. Čeprav je pričujoče delo namenjeno predvsem področju zasebnega varovanja, je mogoče z novim, svežim pristopom obravnave področja, sprožil počasen val sprememb tudi na drugih področjih, ki so namenjena ostalim varnostnim strukturam (redarji, policisti itn.), torej na način, da se bodo tudi ostali avtorji opogumili in pričeli zagovarjati nove, mogoče tudi manj poznane metode, ki pa bodo lahko prav tako učinkovite in bodo v najmanjši možni meri posegale v posameznikove pravice in svoboščine.

Avtor se zaveda problematike usposabljanja varnostnih struktur in je dejansko eden redkih, ki je po principu »manj je več« zelo zmanjšal število tehnik, ki bi jih po njegovem mnenju varnostno osebje moralo poznati, seveda se pa določene tehnike veliko bolj smiselno in pogosteje ponavljajo. Če nekoliko povzamem in smiselno uporabim izjavo legendarnega Bruce Leeja, se ni potrebno bati nekoga, ki je 10.000 tehnik izvedel enkrat, se je pa potrebno bati nekoga, ki je eno tehniko izvedel 10.000 krat. V skladu s tem duhom, ob zavedanju omejitev programov izobraževanj oz. usposabljanj, je v skladu z modernim pristopom torej potrebno upoštevati vse te okoliščin in zmanjšati število tehnik ter obdržati le cvet najboljših, predvsem pa izluščiti ves balast tradicionalnih borilnih veščin, ki v izobraževalnih okvirih teh struktur nimajo kaj iskati.

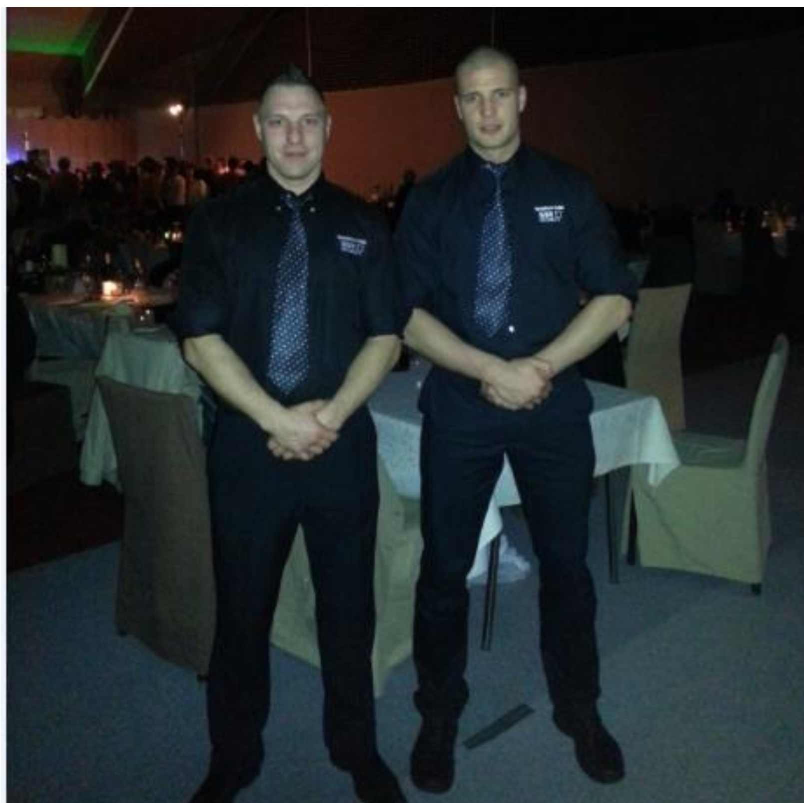
Avtor pa je naredil še en pomemben odmik od večine ostalih virov in sicer, prilagodil je poimenovanje prijemov na enostaven in uporabnikom razumljiv način in ne uporablja tujih imen določene borilne veščine. Veliko pripadnikov s področja zasebnega varovanja namreč nikoli ni treniralo borilnih veščin. Veliko tistih, ki pa so, pa so uporabljali drugačna poimenovanja ali pa teh tehnik sploh niso imeli.

In za konec še na kratko. Pričujoče delo predstavlja nov veter na področju obravnave praktičnega postopka, se je pa potrebno zavedati, da je to področje živo in ga je potrebno sproti razvijati v skladu s splošnimi družbenomoralnimi vrednotami, predvsem pa v skladu z razvojem področja človekovih pravic in svoboščin.

mag. Tadej Stergar

2 Uvod

V Sloveniji, ne glede za kašno varnostno strukturo gre, praktično vsa vsebina, povezana z uporabo zakonite fizične sile izvira iz policijske samoobrambe. Doktrine, strategije in naravnanost različnih varnostnih struktur bi morale biti različne, zato tudi ukrepanje samo po sebi ne more biti enako. Družba že od policije, v odnosu do izvajanja pooblastil, pričakuje interaktivne in druge sodobne sociološke rešitve. Od drugih varnostnih struktur pa glede na njihovo specifično vlogo v družbi zahteva svojstvene rešitve, ki so složne s poslanstvom konkretne varnostne organizacije.

Lasten vir

Zasebno varovanje je edino, ki se lahko v okviru lastnih interesov (predvsem zaradi zadovoljstva naročnika varovanja), sistemsko zateka k mehkejšim metodam uporabe fizične sile. Mehkejše metode so v zasebnem varovanju pogosto potrebne tudi zato, ker so bile stare represivne (policijske) metode, ki so jih izvajali zasebni varnostniki, pogosto inkriminirane samo zato, ker ni šlo za delovanje državnega organa, temveč zasebnika. Zasebno varovanje je bilo tako tudi prisiljeno, da pri razvijanju sodobne uporabe fizične sile sledi poti, ki jo oblikujejo pričakovanja družbe.

Modifikacija izvajanja fizične sile je prinesla izjemno dobre rezultate.

Raziskava ne odkriva samo problemov, temveč daje tudi elementarna napotila in v maksimalni meri navaja tudi konkretne rešitve.

Vsebina prinaša izvirnost, unikatne rešitve in v strokovnem smislu prelomno vrednost na področju uporabe fizične sile.

3 Uporaba zakonite fizične sile kot kaznovanje v očeh družbe

Praktično noben predpis, ki ureja uporabo fizične sile pripadnikov varnostnih struktur v civiliziranih družbah, ne dopušča mučenja ali drugega krutega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja. Praviloma je v predpisih kaznovanje med temi prepovedmi celo eksplicitno navedeno.

Uporaba fizične sile je neke vrste orodje za discipliniranje, ki je ustanovljeno zato, da bi se ljudje podrejali pravilom oz. ravnali v skladu s predpisanim vedenjem. Discipliniranje pa je hkrati kaznovanje, kadar se oseba tako ne ravna. Tako se je med uporabo fizične sile zelo težko izogniti občutku kaznovanja. Pomembno je, da občutek vplivov uporabe fizične sile zaradi uvajanja discipline pri osebi ne preraste v občutek kaznovanja zaradi prestopka samega ali celo osebnih pogledov izvajalca.

Pripadniki varnostnih struktur lahko ukrepajo s fizično silo le, če osebe ne morejo drugače odvrniti od kršitve. Delujejo torej v nasprotju z voljo osebe, zato oseba pogosto dobi občutek prisiljenja. Kazenski zakonik prisiljenje kvalificira z elementom sile ali resne grožnje. Evropsko sodišče za človekove pravice prisiljenje okvirja bistveno širše, in sicer kot vsako namerno ustvarjanje nesorazmernih pogojev izbire (Deweer proti Belgiji, sodba z dne 27. februarja 1980). Te pravne in civilizacijske norme so v ljudeh pozicionirane vedno višje in globje. Zato osebe, zoper katere je uporabljena zakonita fizična sila, vedno pogosteje dobijo občutek prikrajšanja, nasilne podreditve – kaznovanosti. Velika diferenciacija se pokaže med »konzervativno« uporabo sile in »korektno« (humano, uvidevno) uporabo zakonite fizične sile. Za osebo je edino sprejemljiva zares korektna uporaba fizične sile, pa še to sprejema le v primerni časovni distanci in odstotkih, ki se močno vežejo na ostale inštrumente (predvsem spravna ravnanja). Skrajni pacifistični pogledi ne dopuščajo legitimnega nasilja, niti ne nasilja kot skrajni ukrep za odvračanje konkretnih nevarnosti.

Vir: http://www.bjjee.com julij 2015

Ukrep je uperjen zoper voljo osebe. Zato oseba praviloma dobi občutek napada na njeno osebnost in dostojanstvo. Prejeta bolečina mu ustvari občutek tudi prizadetosti integritete. Kazensko pravna forma bi v primeru nezakonitosti posega to opredelila kot kaznovanje. Ker oseba vztraja pri svoji volji in to povezuje s svojo legitimno pravico, jo hitro, sploh v primeru odločnejše uporabe sile, spreleti tudi občutek kaznovanja. Zakonitost uporabe sile ureja kazenskopravni vidik, subjektivni vpliv (občutek osebe) pa ne. Subjektivni občutek prikrajšanja z uvidevnim ravnanjem upada, ob ukrepanju z manj posluha do sočloveka pa preraste v gnev, jezo ali celo srd.

Pripadniki varnostnih struktur lahko izvajajo svoja pooblastila na različne načine. V postopke lahko vnašajo jezo, svoj ego, maščevalnost, zaostreno lahko ukrepajo tudi iz strahu ali sledijo vzgledom kolegov in se opirajo na znanje, ki jim ga podaja stroka. Implementacijo družbenih pričakovanj pa se v posameznega pripadnika varnostnih struktur lahko doseže le z osveščenostjo in vzgledom njihovih vodij ter s prenosom miselnosti v učne ter obdobne procese usposabljanj. Ko bodo odgovorni dozoreli v doktrinalnem smislu, bodo lahko na novo začeli postavljati tudi sodobno taktiko uporabe fizične sile.

4 Usposabljanje pripadnikov varnostnih struktur

Izvor naše moči je dinamski ali tvorni princip naše duše, ni ne duh ne pamet, ne ideje, temveč gonski utrip. (Ozvald 1932) Gonski utrip uporabe fizične sile s stališča tvornega principa lahko posodobimo tako, da zamenjamo miselnost, dinamičen princip pa tako, da se v usposabljanja vnese nove metode.

Žaberl in Nemanič izpostavljata, da se z uporabo tehnik strokovnih prijemov prisili osebo, ki se upira, da se zaradi bolečin pokori tuji volji. Pomeni, da tehnike temeljijo na povzročanju bolečine, kar pa naj ne bi povzročilo poškodb osebe, proti kateri je sila uporabljena. To je mogoče samo v primeru, ko zna policist takšne prijeme strokovno uporabljati. Neposredna uporaba fizične sile poveča možnost poškodovanja osebe in policista. Strokovno lahko policist uporablja fizično silo le, če obvlada samoobrambno tehniko. Prav v tem je smisel samoobrambe v policijskem izobraževalnem procesu in pozneje, ko policist opravlja naloge v enoti. Policist ima z obvladanjem samoobrambe večjo samozaupanje in prepričanje, da bo uspešno opravil določeno policijsko nalogo, čeprav nastopijo pogoji, ko je prisiljen uporabiti fizično silo. (Žaberl 2009, Nemanič 1995)

Zakoreninjena strategija je dobila svoj neomajni koncept leta 1983, ko je bil ustanovljen Kolegij mojstrov samoobrambe. Temelji izključno na policijski samoobrambi. Eklatantne anomalije zahtevajo spremembo strategije in ne le kozmetičnih sprememb. To v praksi pomeni, da je treba zadevo postaviti na glavo.

V usposabljanja pripadnikov varnostnih struktur so se sicer vnesli nagovori o človekovih pravicah, vendar osnovni programi se niso bistveno spremenili razen, da so se dodali strokovni pritiski in ustvarili zametki uporabe skupinske fizične sile. V okviru določenih usposabljanj se sicer uveljavljajo tudi različice, ki se nagibajo k sodobni uporabi fizične sile, vendar jih konservativni lobi vztrajno zavrača in tako ne najdejo mesto v rednih programih usposabljanj.

Vir: http://www.bjjee.com julij 2015

Glede na omejeno število ur v procesih usposabljanj in ozki specialnosti pri izvedbi točno določenih nalog različnih organov je ob primerni naravnanosti treba narediti realno selekcijo učinkovitih rešitev. Izvajanje varnostnih nalog je ogledalo družbe. Družba želi prijazne, diskretne in mehke rešitve. Rezultati raziskave, ki sem jo izvajal v 2013, 2014 in 2015 je proučevala implementacijo mehkih oblik uporabe fizične sile. Gre za vmesno stopnjo med dialogom in uporabo strokovnih prijemov. Do sedaj te vmesne stopnje formalno nismo poznali, kljub temu, da so se določene oblike v praksi zelo prijele.

Uporaba ukrepov vsebuje ozko specifiko, ki je zaradi drugačnega poslanstva težko razumljiva tako **privržencem represije državnih organov kot sposobnemu športnemu borcu**. Sodobni varnostni ukrepi ne temeljijo na borilnih veščinah in hrepenenju po športni zmagi kot ne na nekompromisni represiji državnega aparata. Večino, tako teoretike kot praktike, nas obremenjuje zgodovina, v genih zapisan režim, doktrina države in vloga državnega aparata. Ne glede na to, da se zgledujemo po zahodnem svetu in s težavo sprejemamo njihove poglede, je vprašanje generacij, kdaj bodo razumele, da represivni aparat varuje in služi (protect

and serve). Pri nas ne poznamo nagovora: »Dober dan gospod, kaj lahko storimo za vas?«

Pristojni za urejanje tega področja se zavzemajo za zelo ozko poslanstvo. Policijske naloge izhajajo iz temeljne dolžnosti policije, tj. zagotavljanja varnosti posameznikom in skupnosti, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepitve pravne države. (Predlog zakona o nalogah in pooblastilih policije EVA: 2010-1711-0005)

Ob zavednih pogledih je policija padla tudi v fazo preobremenjenosti. Ostalo jim je več ali manj le jedro njihovega dela – represivnost in striktnost pri delu, zaradi racionalnosti oblikovano v obliko gospodovalne naravnanosti.

Vir: www.gibanje-ops.com

Ustvariti je treba bistveno večji odstotek uspešno izvedenih varnostnih nalog brez uporabe sile, ne glede na to, če formalno že nastopijo zakonski pogoji za upravičenost uporabe fizične sile.

Ker je prepletenost v državnih organih obširna, kadrovanje zaščitniško in se določeni ljudje gibljejo po hierarhični lestvici v okviru istih področij, v bližnji prihodnosti ni pričakovati bistvenih sprememb, tako ne v kadrovanju kot tudi ne v sistemskih spremembah.

5 Bolečina med zakonito uporabo fizične sile lahko pomeni kaznovanje osebe

Pri uporabi fizične sile se učinkuje na osebo praviloma tako, da se ji s povzročitvijo bolečine ali celo telesne poškodbe prepreči nadaljnje upiranje ali napadanje. Fizična sila spada med milejša prisilna sredstva in je sestavljena iz množice različnih elementov, ki zahtevajo dobro usposobljenost, telesno pripravljenost in praktično izurjenost policistov. Pri tem je zelo pomembna tudi taktičnost v postopku, saj lahko policisti zaradi neupoštevanja pravil po nepotrebnem poškodujejo osebo v postopku. Poleg tega morajo paziti tudi na korektnost in humanost pri izvajanju postopkov. (Žaberl 2009, Nemanič 1998).

Vir: www.reporter.si, julij 2015

Če sledimo zapisanemu, je po teh teorijah celo poslanstvo in namen uporabe fizične sile povzročitev bolečine ali telesne poškodbe. To izvira iz pomanjkljivega poznavanja načinov in metod uporabe fizične sile v celostnem smislu. Bistvo fizične sile ni ne bolečina, ne poškodovanje, celo obratno, cilj izvajanja fizične sile je, da je povzročena bolečina čim manjša in poškodbe zgolj izjeme, v kar verjame že tudi peščica policijske stroke. Uporabljena fizična sila je lahko pozitivno vrednotena le, če se na prvo mesto postavi korektnost in humanost celotnega postopka.

6 Opredelitev bolečine glede na vrsto izvajanja fizične sile in meje humanosti

6.1.1 Pritiski na vitalne točke

Pri pritiskih na vitalne točke gre za izzivanje bolečine, s pritiski na določene točke.

Vir: www.kpho.com julij 2015

Gre za alternativne načine uporabe fizične sile, ki se ob samostojni uporabi gibljejo po tanki meji humanosti. V kombinirani uporabi za uspešno izvedbo strokovnega prijema ali meta, pritisk na vitalne točke pogosto ostaja edina

in milejša alternativa strokovnemu udarcu. Dopustna je zgolj osnovna bolečina (minimalna bolečina za nujno vendar zadostno reakcijo). Pri normiranju sile oz. oblikovanje osnovne bolečine je temeljno izhodišče pričakovan odziv. Ko oseba prizadeti del umika, se mora pritisk zmanjševati in bolečina popuščati. Glede na odziv je lahko stopnjevano tudi doziranje bolečine. Pretirani pritiski bi namreč pomenili obliko izživljanja, ki se ob različnih pogledih sami po sebi prepletajo tudi z elementom kaznovanja.

Najosnovnejša pritiska, sta pritisk na obraz in pritisk pod Adamovo jabolko. Strogo nadziran pritisk na obraz (tudi oči) praviloma uporabimo za spremembo gibanja ali ravnotežja napadalca. Pritisk pod Adamovo jabolko pa praviloma pri pasivnem upiranju osebe. Pogost namenski pritisk za izvedbo prijema okoli vratu je tudi pritisk pod koren nosu. Redkejši so pritiski na sklepe, na dlesni ali za ušesom. Pritiski na mišice so učinkoviti z stiskanjem ali močnim pritiskom mišice ob kost. Zraven praviloma slabe učinkovitosti pritiske kazijo tudi podpludbe. Pritiski na živec zahtevajo zelo izurjenega izvajalca. Najlažje se lucira živec iz hrbtenice v nogo (nervus ischiadicus) ali živec ob komolcu.

6.2 Strokovni prijemi

Pri strokovnih prijemih gre za obvladovanje telesa in gibanja osebe.

Vir: www.policija.si, julij 2015

Sodobni trendi zagovarjajo metode obvladovanja s telesom, kot je npr. usmerjanje s telesom, nošenje, pri čemer se ne uporablja vzvodov. Glej tudi poglavje Sodobna uporaba fizične sile.

Kot ostrejšo obliko prijema se favorizira prijem okoli vratu, ki ne povzroča neposredne bolečine, temveč takojšno reakcijo osebe zaradi zapore dihalnih poti.

Ob eventualni uporabi vzvodov se priporoča uporabo vzvodov na večje sklepe. Pri tem se priporoča tehnike s čim večjim območjem naleganja, zaradi česar se lažje zajame in obvladuje čim večjo maso osebe. Z veliko površino združenih stičnih točk teles se hkrati izogibamo pritisku zgolj na določene točke sklepov, ki povzročajo ostro bolečino. Delovanje na večje sklepe, s čim večjo površino naleganja, osebo stabilizira, vzvod pa nastopi bolj kot varovalka, ki v primeru resnejšega upiranja le nadzira vedenje osebe. Vzvodi na večje sklepe ustvarjajo bolj topo bolečino in je lažje regulirati njegovo intenziteto, zato lahko lažje in bolj nadziramo doziranje stopnjevanja bolečine.

Celoten postopek, izvedbe prijema, tudi prehod do končne oblike vzvoda mora maksimalno slediti fizionomiji telesa in biti izveden brez (oz. s čim manj) bolečin.

Vir: www.radio1.si, julij 2015

Vzvodi na manjše sklepe niso priporočljivi, saj pomenijo nenadno ostrejšo bolečino. Zaradi fizionomije, dajejo manjši sklepi tudi manjšo odpornost. S tem se pri uporabi vzvodov na manjše sklepe pojavlja večja možnost poškodb. Velika dinamika med uporabo fizične sile in inercija mase telesa osebe (voljna ali ne), na katero se deluje, pri vzvodih na manjše sklepe pogosto ne omogoča, da oseba sorazmerno sledi bolečini, zato je možnost poškodb pri uporabi vzvodov na manjše sklepe bistveno večja kot pri uporabi vzvodov na večje sklepe. Pri vzvodih na manjše sklepe bolečina ob prehodu skozi miselne procese pogosto ukroti dinamiko telesa prepozno. Pogosto pa je tudi vztrajnostni moment telesa tako velik, da ga vzvod na manjši sklep fizično ne more ustaviti. Oseba je med postopkom praviloma tudi pod vplivam emocij, adrenalina ali celo psihoaktivnih substanc, to pa je odlična popotnica za prepozno odzivnost in poškodbo. Posledično lahko govorimo o nedovoljeni posledici in pogosto tudi o neopravljeni varnostni nalogi.

Pri izvajanju strokovnih prijemov je treba slediti zapovedi: manj ko je bolečine, boljši je prijem.

Izvajanje prijema z namenom izzivanja bolečine zato, da se oseba pokori zaradi bolečine, pomeni nedopustno kaznovanje.

Neprimerno je tudi izvajanje fizične sile z vlačenjem za oblačila, ki se lahko strgajo. Pri prijemih za oblačila se lahko oseba pogosto tudi izmotava, pri čemer pride do grdega, poniževalnega vlačenja za oblačila in odrgnin (predvsem vratu), kar lahko dobi tudi kaznovalni pridih (glej tudi poglavje Sodobna uporaba fizične sile).

6.3 Strokovni udarci

Sunki oz. »tsuki« so kratki direktni udarci naravnost v nasprotnika. Sunki so najpogostejša tehnika v karateju, pri kateri je moč odvisna od stabilnosti položaja, usklajenosti in hitrosti obračanja bokov, ter uporabe kar največje mase telesa. Osnovne značilnosti teh udarcev so: racionalnost, najkrajša pot, velika hitrost. Udarci, zamahi oz. »USHI« pa so udarci, pri katerih roka ali noga naredi daljšo pot (zamah in udarec kot bič iz komolca) in je z leve ali desne strani ali naravnost usmerjena v napadalca. Mednje štejemo tudi udarce s komolcem. (Žaberl, 2009)

Strokovni udarci se izvajajo za preusmeritev pozornosti, rušenje ravnotežja ali preprečitev napada.

Vir: www.video.news.com.au, julij 2015

Priročnik za uporabo fizične sile v policiji 2007: »Udarec je najhitrejša in najučinkovitejša uporaba fizične sile, zato ga je potrebno pri dopolnitvi prijema izvajati kontrolirano v skladu z namenom uporabe, pri napadu pa sorazmerno na resnost napada«.

Udarci za preusmeritev pozornosti po množičnosti zamenjujejo hitri udarci na dotik (»frc« ali udarec »na bič«) in sunki. Sunek je blažji od udarca in strožji od potiska. Izvede se tako, da se potisku poveča hitrost in zmanjša masa (hiter potisk) oz. udarcu poveča masa in zmanjša hitrost (sunek z maso). V zasledovanju višjega nivoja zavarovanja človekovih pravic, sunek uvrščamo med udarce. Sunek se uporabi za zagotavljanje varnega območja delovanja, ko se oseba/e nevarno približa/jo oz. približujejo, pri obračanju osebe za prehod v prijem okoli vratu od zadaj, za izvedbo metode »akcije reakcije« pred rušenjem ravnotežja ipd. Pogosto sunek ali hiter udarec na dotik zamenjata strokovni udarec v smislu preusmeritve pozornosti. Da se osebi za trenutek preusmeri pozornost, ti udarci navidezno napadajo vitalne dele ali napadajo občutljive točke. Pri tem oseba trzne bolj od strahu kot od bolečine. V vsakem primeru je izvedba, predvsem intenzivnost teh udarcev, popolnoma podrejena namenu preusmeritve pozornosti. Kot izhaja iz samega namena izvedbe, udarci za preusmeritev pozornosti ne morejo stati samostojno. Samostojna uporaba takšnih udarcev (suvanja, zbadanja, klofutanja) hitro dobi obliko ponižanja in prizvok kaznovanja.

Vir: www.wpr.org, julij 2015

Udarci za rušenje ravnotežja zaradi namena prenosa teže lahko zamenjajo tudi potiski/potegi in sunki. Sunki ali udarci s povečano maso napadajo občutljive točke, da izzovejo prenos ravnotežja na stojno nogo ali pod težišče osebe.

Udarec za zmanjšanje ravnotežja se uporablja pri podiranju, da se prenese ravnotežje v smer podiranja, ali pri uporabi strokovnega prijema, če je upiranje posledica zelo stabilnega položaja osebe. To so udarci v telo (npr. pleksus solaris) oz. okončine, strogo kontrolirani sunki v glavo, v skladu z namenom uporabe (zmanjšanje ravnotežja).

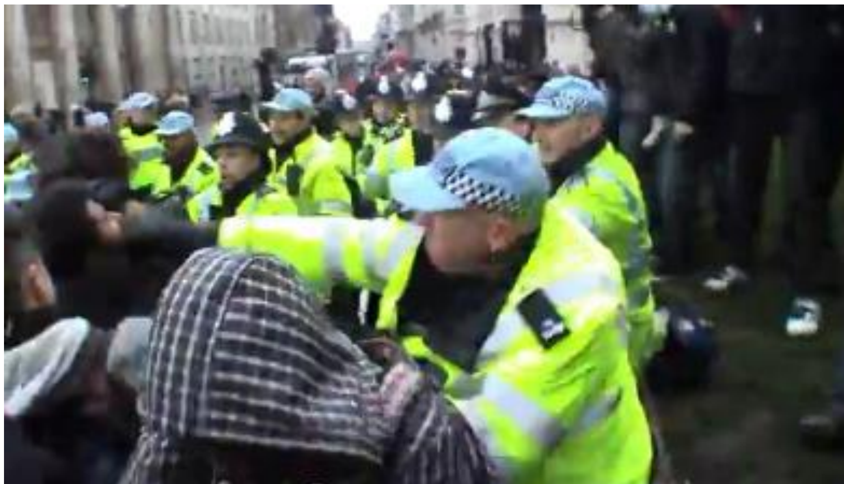
Vir: shopriteholdings.co.za julij 2015

Za prenos ravnotežja se lahko uporabljajo tudi pritiski na vitalne točke (praviloma na obraz) in potiski.

Potiski za rušenje ravnotežja se izvede z namenom obremenitve stojne noge, ki se jo nato izpodbija. Tekoča izvedba je strokovno in družbeno podprta oblika. Čas trajanja in število potiskov pa družbeno strpnost hitro prevesi v neodobravanje in kvalifikacijo nehumanega ravnanja.

Priročnik za uporabo fizične sile v policiji 2007 (str. 53): »Mesta za udarjanje so tisti deli telesa, na katerih je povzročena takšna bolečina, da policist zmanjša njen odpor in toliko preusmeri njeno pozornost, da lahko izvede strokovni prijem in osebo dokončno obvlada«.

Neposredni udarci za preprečitev napada se lahko uporabijo sorazmerno z resnostjo napada ali pri ukrepanju zoper več oseb, v skladu z namenom uporabe.

Vir: http://liberalconspiracy.org/ julij 2015

Praviloma so to udarci v telo. Če je napad usmerjen v glavo, če več napadalcev resno napada, če se napad odvija z nevarnim predmetom, orožjem ali je ogroženo življenje, se lahko uporabi tudi neposreden strokovni udarec v glavo (po možnosti v brado).

Udarec v skladu z namenom uporabe je službena pristojnost pripadnikov varnostnih struktur, pravica do obrambnega udarca (sorazmernega z

resnostjo napada), pa tudi pri izvajanju zakonite fizične sile, dodatno splošna človekova pravica izvajalca.

Vir: www.freekeene.com, julij 2015

Pri težjih oblikah uporabe fizične sile je tako zaradi zanesljivosti ukrepanja kot varnosti pripadnika varnostnega osebja in tretjih oseb, ob načelu nujnosti (in ultimo ratio), treba upoštevati tudi načelo preciznosti. Pri tem Žaberl (2008) preciznost opredeljuje le kot del načela strokovnosti. Za varovanje življenja pa je lahko odločilnega pomena ravno učinkovitost obrambe in preciznost kot njen integralni del ali kot pravi Veić (1996), da bi v življenjsko nevarnih situacijah lahko uporaba (nepreciznega) prisilnega sredstva pomenila »hazardiranje« z najpomembnejšo človekovo vrednoto – življenjem.

Nepreciznost kot posledica malomarnosti daje občutek predimenzioniranja in videz grdega ravnanja, kar lahko prenekateri opazovalec ali neposredno prizadeta oseba občuti kot kaznovanje ali izživljanje. Če ne gre za življenjsko ogroženost, se ne uporablja udarcev v vrat, grlo in genitalije. To niso zgolj mesta, za katere je večja možnost poškodb, temveč bi udarjanje v te predele ob redni uporabi fizične pomenilo tudi ponižanje in obliko kaznovanja.

Kombinacija udarcev je zelo pogosta pri odvrnitvi vsakega resnega napada. Odvrnitev resnega napada praviloma zahteva predhodni udarec/ce za preusmeritev pozornosti kot predpogoj, da lahko pripadnik varnostnega osebja izvede učinkovit, merjen udarec. Učinkovito pomeni tako, da bo napadalca od napada zagotovo odvrnilo. V praksi se fizične sile ne da izvesti tako dosledno, kot si to zamišlja teorija. Ob veliki dinamiki napada namreč obstaja velika verjetnost, da udarec za preprečitev napada ne zadane ali zadene cilj neučinkovito. Zato mora pripadniku varnostnega osebja udarec ali celotno serijo udarcev ponoviti. Seveda je pri tem treba vsak trenutek preverjati trajanje in tehtati intenzivnost napada. Sorazmerje je treba iskati tudi v trdovratnosti napada oz. napadalca. Pri tem ne gre samo za število udarcev ali serij udarcev kot tudi ne intenzivnost udarca. Na drugi strani za nestrokovno šteje nezadostna uporaba fizične sile. Slab udarec lahko še bolj razjari napadalca in bo za preprečitev napada treba uporabiti bistveno ostrejši ukrep. Kar v naravi pomeni zelo močan udarec ali celo več, ti pa gledano iz začetnega stališča, sami po sebi kličejo po prekomerni/nepotrebni uporabi fizične sile, hkrati pa iz trenutnega stališča dovoljujejo uporabo, saj je v tistem trenutku nalogo mogoče izvesti le s takšno silo. Ob resnem napadu je treba vedno postaviti na prvo mesto varnost pripadnika varnostnega osebja. Vprašanje je treba razširiti do te mere, da se vprašamo, ali bo zaradi resnosti napada, pripadnik varnostnega osebja, ki bo zadal nezadosten udarec, sploh imel možnost odvrniti napad ali bo ravno ta nezadostnost botrovala njegovi življenjski ogroženosti. Ravno zaradi tega lahko o prekoračeni uporabi fizične sile govorimo le, če se uporabi vrsta in način izvajanja strokovnega udarca v nasprotju z namenom, ne pa zaradi preveč intenzivnega udarca, ki je uporabljen z namenom odvrnitve napada pred življenjsko ogroženostjo.

Posledice udarcev v glavo so lahko zelo resne, včasih tudi smrtno nevarne. Tega se morata zavedati tako varnostno osebje kot tudi napadalec. Napadalec je tisti, ki kreira resnost ogrožanja. Pri tem se mora napadalec zavedati, da če bo njegovo ogrožanje tako resno, da bo z njim ogrozil življenje drugega, bo pripadnik varnostnega osebja dolžan uporabiti tak ukrep, ki bo učinkovit in ki ima lahko za posledico tudi ogrožanje njegovega življenja. Če pri osveščanju glede posledic iščemo vzporednico v uporabi strelnega orožja, je jasno, da se morata tako pripadnik varnostnega osebja kot tudi napadalec zavedati, da lahko ob uporabi strelnega orožja napadalec izgubi življenje. Napadalec tako z napadom na življenje drugega sprejme tudi posledico, da s tem ogrozi tudi svoje življenje.

Vir: www.kokodak.napovednik.si

Posledica udarca ni zgolj premo sorazmerna z intenzivnostjo udarca, temveč jo pogojujejo številne druge okoliščine (psihofizično stanje, vsebnost adrenalina, zategnjenost mišic, kot in površina naleta, vrsta zajetih tkiv, prenos vibracij, trenutna smer gibanja, osebna občutljivost stresa centra za ravnotežje itd.). Ena najpomembnejših okoliščin, ki dirigira končno posledico udarca, je padec napadalca. Pri padcu lahko napadalec z glavo udari ob tla, zaradi česar lahko posledice drastično eskalirajo. Pri udarcu z glavo ob tla gre za tki. sekundarno posledico, na katero pa pripadnik varnostnega osebja ne more imeti vpliva. Vendar mora pripadnik varnostnega osebja, ko tehta potrebo po uporabi udarca za preprečitev napada, jemati v obzir tudi to okoliščino in eventualne posledice zaradi udarca ob tla. Ker je nivo intenzivnosti udarca irelavanten in diskutabilen, se v trenutku pojava eklatantnih pogojev za uporabo najstrožjega udarca, udarca za preprečitev napada pred ogrožanjem življenja, tveganje prenese na stran napadalca.

6.4 Strokovni meti

Lepo izvedeni **strokovni meti** lahko eksponirajo strokovni zaključek odvračanja napada. Pri tem je pomembno, da je napad tako resen in »čist«, kot je bil v okviru obrambe »čisto« in resno izveden met. Ravno zaradi teh okoliščin mnoge teorije uporabe fizične sile uvrščajo strokovne mete med najstrožjo uporabo fizične sile. Čim se ruši ravnovesje med težo okoliščin napada in izvedbo meta, se začnejo pojavljati znamenja prenagljenosti, predimenzioniranosti in nesorazmernosti, kar se lahko v drugih očeh prikaže tudi kot oblika nehumanega ravnanja.

Pogosteje od metov se za rušenje na tla in obvladovanje nasprotnika v nižjem položaju uporabljajo **rušenja ravnotežja**. Pri rušenju ravnotežja pripadnik varnostnih struktur osebo spotika, prevrača preko boka, vleče oz. rine k tlom. Z rušenjem se pogosto prekine prerivanje ali celo »ruvanje«, kar da postopku videz obvladovanja zadeve in strokovni značaj. Gre za eno najprizanesljivejših oblik, ki v očeh širše javnosti dobivajo svojo temnejšo plat pozneje ob obvladovanjem osebe na tleh. Zato je idealno, če se lahko postopek zaključi tako, da se oseba namesti v klečeč (npr. vklepanje iz ključa na komolcu) ali sedeč položaj (npr. prehod iz prijema okli vratu v vklepanje). Če oseba leži, pripadnik varnostnega osebja uporabi prijeme za umirjenje osebe na tleh oz. pobiranje. Ruvanje z osebo tako, da je pripadnik varnostnega osebja na njej, je videti kot borba za dominanco, ki daje videz nasilja za podrejenost in ponižanje. Zato se je z vidika laične ocene humanosti temu bolje izogibati. Primerneje je, da pripadnik varnostnega osebja osebo umirja tako, da ob njej ostane v stoječem položaju: Če osebe ne more umiriti, ne gre na njo, temveč od obvladovanja odstopi in izkoristi njen sproščen občutek, ko vstaja, ter nato ponovno pristopi in uporabi kakšnega od strokovnih prijemov. Tako se izogne ruvanju na tleh in občutku okolice, da želi osebo premagati, podrediti oz. ponižati. (glej tudi poglavje Sodobna uporaba fizične sile).

Vir: www.mladina.si julij 2015

Če je potreba po **vklepanju** na tleh, se pripadnik varnostnega osebja izogiba obvladovanju osebe tako, da je fizično na njej, temveč teži k položaju obvladovanja tako, da je nameščen (Kleči, čepi) ob osebi. V skrajnem primeru pri zelo agresivni osebi je širše družbeno sprejemljivo tudi vklepanje, tako da osebi sede na hrbet. Za celotno sliko je pomembno tudi ravnanje z osebo po tem, ko je vklenjena. Srdito upiranje osebe med vklepanjem praviloma pri pripadniku varnostnih struktur ustvari kar nekaj gneva. Če ga oseba pred tem napade, resno ogrozi ali celo poškoduje, je pogosta tudi jeza. Vendar ta osebni občutek varnostnega osebja v postopku ne sme poroditi želje po iskanju osebnega zadoščenja, saj bi imelo to pridih maščevalnosti, izživljanja in povračilnega kaznovanja.

Izraz **podiranja** se uporablja v smislu podiranja osebe z zaletom tako, da pripadnik varnostnih struktur osebo v teku oz. skoku objame okoli nog in podre na tla. Možnost uporabe je razvejana, razvite so tudi različne tehnike, ki izvirajo predvsem iz veščine ameriškega nogometa. Najbolj znan primer je preprečitev bega gledalcu, ki se med nogometno tekmo prebije na zelenico. Pri oceni korektnosti takšnega podiranja se javnost naslanja na sporočilo, ki jo daje oseba, ki teče po prepovedanem območju. V primeru strinjanja s sporočilom, je podiranje praviloma podvrženo neodobravanju avditorija. Ob bolj odločnem podiranju neodobravanje pri laiku raste v občutek izživljanja ali kaznovanja osebe, s katero simpatizira.

7 Rezultati raziskave

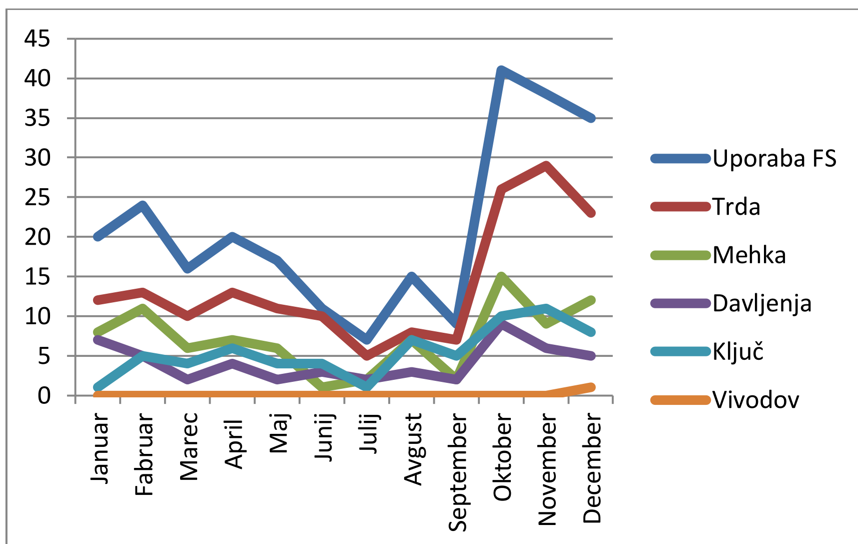
Med raziskavo uporabe fizične sile je bilo analizirano skoraj 1500 primerov uporabe v zadnjih šestih letih na področju zasebnega varovanja. Raziskavi dviguje vrednost izjemno visoko število vzorcev in relativno dolgo obdobje, ki ga raziskava vključuje.

Podajam primerjave pred uvajanjem sodobnih načinov izvajanja fizične sile in po njem.

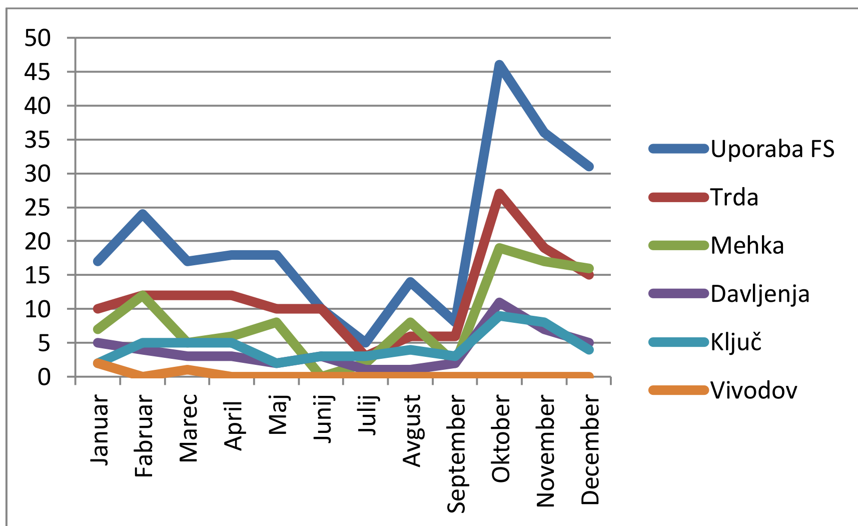
Rezultati kažejo dinamiko dogajanja po mesecih, ki prikazuje zanimivo gibanje in vpliv uvajanja novitet.

Iz grafa 1 in grafa 2 je v letih 2008 in 2009 vidno izrazito nihanje uporabe fizične sile po mesecih. V mesecih z več dinamike je bila fizična sila ukrepana kar štirikrat več kot v umirjenih mesecih. Varnostno osebje, ki je bilo vključeno v raziskavo, je bilo slabo usposobljeno. Zato ni znalo samozavestno in strokovno delovati in je v trenutkih, ko je bilo treba poskrbeti za red, ostajalo pasivno. Red je temelj varnosti. Ker je varnostno osebje slabo skrbelo za red, so se povečali tudi negativni varnostni pojavi. Ob slabo usposobljenih pripadnikih varnostnega osebja imamo torej dvojno šibkost. Ena je, da ne vzdržujejo reda, druga pa, da takšno stanje pripelje do povečanja kritičnih varnostnih situacij, ki jih slabo usposobljeno varnostno osebje rešuje slabo, nekako po sili razmer.

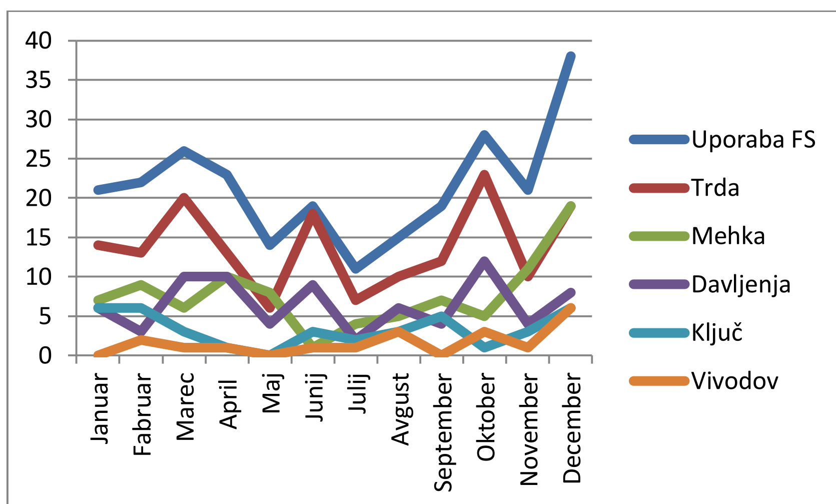
Opozoriti je treba tudi na izrazit odmik trdih oblik fizične sile (vzvodi, davljenja, udarci, meti ipd.) od mehkih (objemi, rinjenje s telesom ipd.). Ključ na komolcu se je tem obdobju veliko uporabljal, saj je bilo to obdobje policijskega vpliva, kjer je ključ dominiral, istočasno pa so imeli pripadniki varnostnega osebja v podzavesti uporabo ključa kot edino alternativo, če bi bilo treba tudi vklepati.

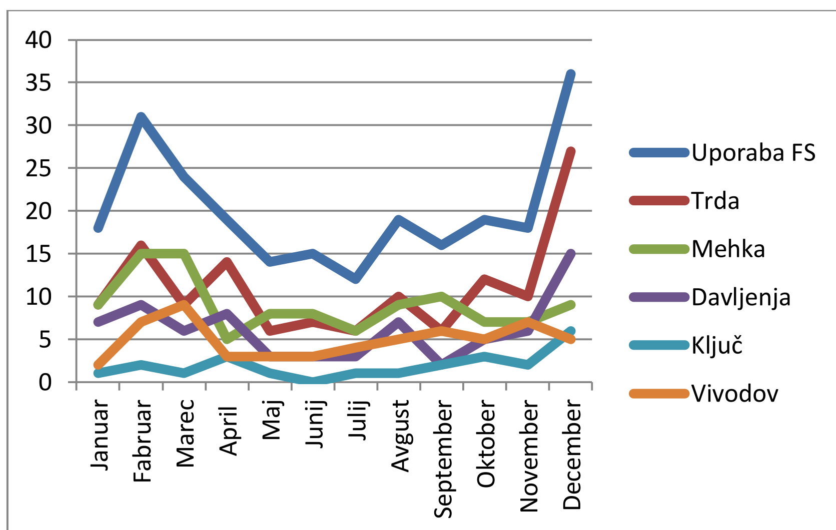
Graf 1: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2008

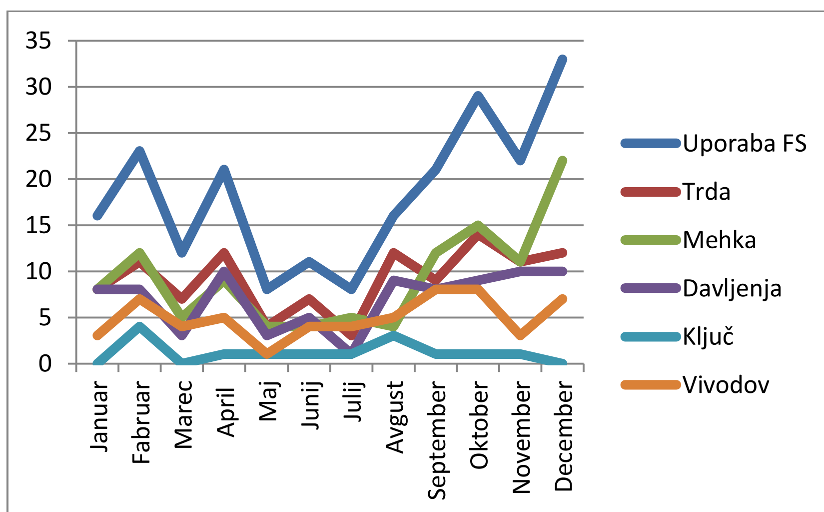
Graf 2: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2009

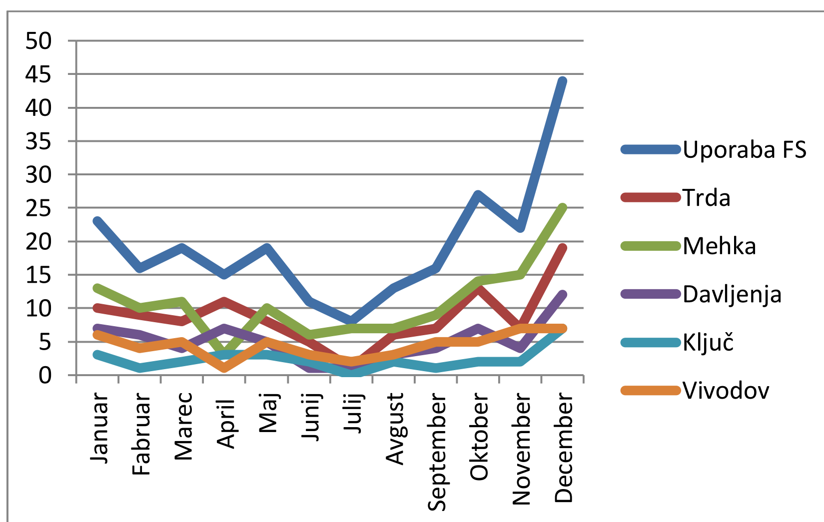
Graf 3: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2010

Graf 4: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2011

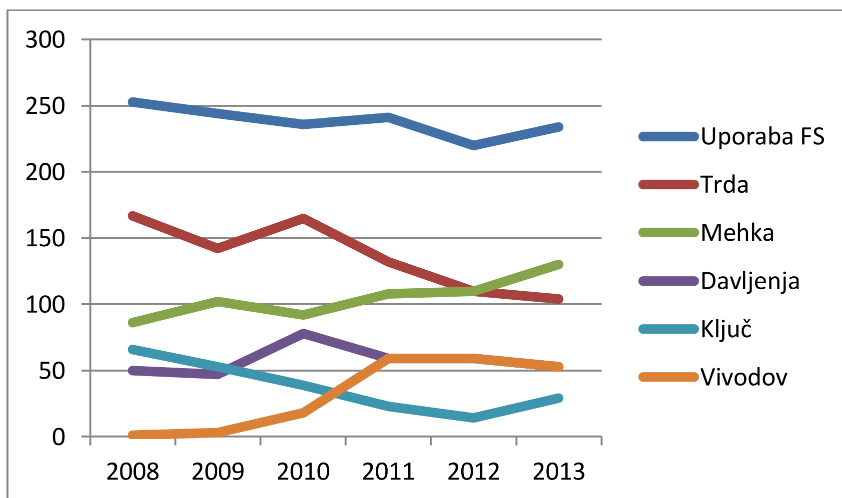
Graf 5: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2012

Graf 6: Uporaba fizične sile po mesecih za leto 2013

7.1 Združen graf, strnjen pregled po letih

Graf št. 7 nazorno prikazuje rezultanto implementacije inštrumentov sodobne uporabe fizične sile v letih 2009 in 2010. Padati začnejo trdi načini uporabe fizične sile (vzvodi davljenja, udarci, meti ipd). Posledično se vzpenjajo mehkejši načini (objemi, rinjenje, Vivodov prijem ipd.). Klasične oblike (predvsem davljenje) so v rahlem upadu. Upadla je tudi uporaba ključa. Te trde načine je zamenjal Vivodov prijem in drugi mehkejši načini uporabe fizične sile. Gre za enormne razlike, za presežek do te mere, da so mehkejše oblike v 2012 uporabljene v enaki meri, v 2013 pa celo pogosteje kot trde. Preobrat in trend gibanja je v praksi izjemo presenetil in zanimivo bo spremljati, kje so meje in kako se jih da regulirati.

Graf 7: Uporaba fizične sile po letih

7.2 Dodatne ugotovitve

Ugotovili smo tudi, da je bilo v času do 2010, ko se je izvajal klasična fizična sila, veliko več poškodb (na obeh straneh), redni očitki nekorektnosti s strani kršiteljev, kot tudi kolebanja pripadnikov varnostnega osebja in nezadovoljstvo naročnikov. Pogosto je bila kakšna od oblik fizične sile celo inkriminirana. Teoretično je bilo videti vse urejeno, vendar so postopki zaradi možnih različnih interpretacij pogosto ostajali nedorečeni ali celo obsojani. Zaradi tega je takšno stanje v praksi dajalo videz stihije. Zato je modifikacija uporabe fizične sile nujno potrebna.

Vir: http://www.skyscrapercity.com julij 2015

Povsem na novo je treba postaviti doktrino in strategijo delovanja varnostnih subjektov, ki bo podlaga za oblikovanje bolj humanih in korektnih postopkov. V kompletnem procesu je treba ustvariti drugačno miselnost in sodobne rešitve se bodo ponudile same od sebe.

7.3 Izkaz sprememb

Fizična sila je v vzročno posledični zvezi z ravnanjem posamezne osebe. Pripadnik varnostnih struktur mora biti pri detektiranju dejstev oz. pogojev za uporabo fizične sile dosleden. Če ravnanje osebe pride do meje, kjer je potrebna uporaba fizične sile, pripadnika varnostnih struktur visoka varnostna kultura najprej navaja na pogovor s prestopnikom. Pogovor temelji na vzajemnem iskanju vzroka in namena kršitve. Prav v storilčevem razmišljanju se praviloma skriva odgovor na to, zakaj je prišlo do deviantnega ravnanja, kar je prvi korak k medsebojnemu razumevanju. Pogosto je dejanje povezano z bolj ali manj razumnim vzrokom, kar devalvira naklep. V praksi to slišimo v formi »da ni bilo storjeno namerno«, [i]kar je že del opravičila in začetek poti k spravi.

Vir: www.nydailynews.com, julij 2015

Pri brezglavem vztrajanju storilca pri kršitvi, ki zahteva uporabo fizične sile, je pomemben inštrument umirjanja tudi nazoren opis širših posledic (od opozorila na snemanje do predočanja možnih sankcij). V strukturah, ki prehitevajo dojemljivost stroke, se pojavljajo še številni zanimivi inštrumenti, kot je uvajanje dialogov med uporabo fizične sile, spravna ravnanja po uporabi fizične sile ipd. Kot skrajni, vendar tudi pogosto zelo učinkovit inštrument za umirjanje, se je presenetljivo pokazal izrek pravnega pouka zaradi omejitve gibanja (gre tudi za pravne pouke, ki jih predpisi ne obligirajo). Predvsem pa sodobni pogledi uporabe fizične sile priporočajo, da se pripadniki varnostnih struktur poskušajo izogniti uporabi fizične sile na več vnaprej naučenih načinov in ne, da jo uporabijo vedno, ko nastopijo pogoji za zakonito podlago.

Vse to bo našim represivnim organom tuje, dokler se ne soočijo s sodobnimi zahtevami družbe in korenito zarežejo v konservativne koncepte.

Vir: https://simonasolinic.wordpress.com/ julij 2015

Med rezultati je treba omeniti tudi zaznane negativne pojave uvajanja sodobnih oblik fizične sile, ki se pojavijo zaradi humaniziranja postopkov.

Ob pretirani toleranci in solidarnosti osebe niso dovolj vodljive in/ali popustljivost varnostnega osebja celo izkoriščajo. Postopki dobijo izraz nezadostne uporabe pooblastil. Tukaj ne gre samo za pretirano uvidevnost, saj osebi pozornost pade tudi, ko varnostnemu osebju v priporočljivo uvidevnem postopku zmanjka konstruktivne vsebine. Zaradi tega se lahko zmanjša tudi stopnja spoštovanja vloge varnostnega osebja. Seveda se ti dejavniki prepletajo tudi z značajem osebe, zoper katero se ukrepa, kot tudi samim nastopom varnostnega osebja. Poudariti je treba tudi, da so se ti negativni vplivi (objektivni in neobjektivni) pokazali predvsem pred uporabo fizične sile, izjemoma in le v zametkih pa med ali po uporabi.

8 SODOBNA UPORABA FIZIČNE SILE

8.1 Podpora sodobni uporabi fizične sile

Kot izhaja iz nastavkov poglavja **bolečina med zakonito uporabo fizične sile lahko pomeni kaznovanje osebe,** je bilo treba med uporabo fizičen sile vnesti prenekatero rešitev za posodobitev postopkov v smislu humanizacije. Ne gre le za uporabo primernejših izrazov, ki so ne le slovenski, temveč tudi bolj prijazni. Tako se je npr. za strokovno (japonsko) imenovan izraz »ushiro jime« uporabljal slovenski izraz davljenje. Sodobnejše poimenovanje, ki dodatno opredeljuje način izvedbe v bolj umirjenem tonu, je »prijem okoli vratu«.

Ne glede na to, da se včasih na videz zgodi kakšna kozmetična sprememba, državni organi ne sledijo sodobnim trendom. Tako so npr. izraz fizična sile zgolj zamenjali z izrazom telesna sila, ker različni mednarodni dokumenti (npr. temeljna načela ZN o uporabi sile in strelnega orožja policijskih uslužbencev) zahtevajo od držav, da nenehno razvijajo in posodabljajo načine in možnosti za uporabo različnih vrst prisilnih sredstev, pri čemer morajo stremeti k takšnim sredstvom in oblikam sile, ki so za osebe, proti katerim so uporabljene, najmanj nevarne. Telesna sila je osnovno prisilno sredstvo policistov. V ZPol je opredeljeno kot »fizična sila«, kar pa ni najbolj primeren izraz. Zato je v ZNPP naveden izraz telesna sila, saj policisti pri uporabi tega prisilnega sredstva na osebe neposredno delujejo z lastno telesno silo. (EVA: 2010-1711-0005)

Pravilnik je včasih policiste zavezoval, da morajo pooblastilo izvesti obzirno, torej čim bolj tudi po volji oz. v skladu s pogledi osebe. Pričakovali smo korak naprej, in sicer, da bo da bo nova usmeritev določala izvajanje postopka obzirno. Da policist zoper osebo izvede postopek tako (ali še

obzirneje), kot bi želel, da se ga izvede zoper njega, če bi se znašel v vlogi osebe. Ni dopustno, da se ti sodobni pogledi nadomestijo zgolj s splošnimi načeli spoštovanje osebnosti in dostojanstva. Od policista bi bilo tako ne le pričakovati občutek za obzirnost, temveč tudi skrbnost, da nivo dostojanstva, ki je bilo osebi zaradi izvajanja pooblastila porušeno, policist nadomesti z drugimi elementi obzirnosti. Namesto tega smo v novem zakonu (ZNPP) naredili korak nazaj in dobili razširjeno določbo: "policisti morajo pri opravljanju policijskih nalog upoštevati pravila stroke". Določba se sicer ne nanaša le na izvajanje policijskih pooblastil, temveč na opravljanje vseh policijskih nalog, vendar je to tudi vse, kar določbo mehča. Zaskrbljujoče je to, da je iz predpisov izginila obzirnost, ki je temelj korektnosti postopkov.

Prav tako je Pravilnik o ukrepih zasebnega varnostnika (2004) zahteval vljudno in spoštljivo ravnanje. Njegov naslednik, Pravilnik o izvajanju zakona o zasebnem varovanju (2011), pa vse te uvidevne napotke pozabi. Posebno skrbnost in obzirnost pa se, po ZZasV-1, od varnostnika pričakuje zgolj še pri šibkejši kategoriji oseb.

Vir: http://eegnews.net/ julij 2015

Družba išče humanejšo naravnanost celotnega aparata, ne gre le za formalno zavedanje aparata, temveč za vedenje in razmišljanje slehernega njenega individuma. Potreben je preporod, ki bo omogočil korekcije ustaljenih načinov in hkrati oblikoval nove humanejše rešitve.

Spodaj izpostavljam nekaj praktičnih primerov konkretnih izvedb fizične sile, ki pomenijo očiten odmik od sedanje prakse.

8.2 Dialogi pred in med uporabo fizične sile

Bolj intenzivno kot se varnostno osebje z osebo pogovarja, bolj ga zamoti (odvrne od agresije). Če varnostnemu osebju zmanjka vsebine, naj ponavlja klinčerje (pozitivne stavke). Varnostno osebje naj ne postavlja vprašanja, na katere bi dobil nasprotovanje osebe in ne ponavlja vprašanj, na katere ni dobil odgovora, ker s tem stanje zaostruje, namesto umirja.

Nagovor (kadar je to mogoče): »Dober dan, moje ime je Domen, sem tukaj odgovoren za varnost, prosim, da me ubogate na besedo in ostanemo v dobrih odnosih…«.

Opozorilo: »Gospod/gospa ogrožate ljudi (ali premoženje), prosim da prenehate z ogrožanjem, sicer bom uporabil fizično silo«. Kadar izrek celotnega opozorila ni mogoč, je taktično modro, da varnostno osebje pred uporabo fizične sile izreče vsaj »flash« opozorilo: »Stoj«, »Mir« ipd.

Med prijemom varnostno osebje stopnjuje pestrost pogovora: »umirite se in stopite z menoj prosim«, »zunaj se bomo pogovorili«, »če imate družbo, lahko gredo z nami ven«, »ste sami tukaj?«.

Med transportom osebe z VO, varnostno osebje nadaljuje z intenzivnim pogovorom: »imate še kakšne osebne stvari (kaj garderobe), pijačo, ste plačali?«

Med popuščanjem prijema varnostno osebje umirja tudi pogovor: »moje ime je Domen, sem varnostnik iz družbe za varovanje xy, pri vhodu se bova pogovorila, kako pa je vam ime?, sem vodja varovanja (ali želite da vam

pokličem vodjo varovanja), ste z avtom, saj niste tako pijan, da ne bi mogli vozit kajne da, kje ste parkirali, vas pospremim do vozila, se opravičujem, nisem še slišal vašega imena, vam lahko kako pomagam, pokličem ven kakšnega vašega prijatelja, vam pokličem taksi?«

V kolikor oseba ne posluša nekajkrat sunkovito ponoviš: »VARNOSTNIK SEM, VARNOSTNIK SEM, VARNOSTNIK SEM« in nadaljuješ z zgornjimi vsebinami.

Spravni pogovor

- Ko varnostno osebje osebo izpusti, je taktično opraviti dober spravni pogovor. Vpraša jo oz. ji pove:
- da je čisto v redu oseba
- da jo razumemo, ker bi tudi mi podobno reagirali, če bi bili v njenem položaju
- da je to samo služba
- da ne gre za nič osebnega
- zakaj smo bili dolžan izvesti ta ukrep
- da tako dosledno zahtevajo predpisi
- da smo se trudili in postopek izvedel čim bolj korektno
- kako bi postopal ona, če bi bil na vašem mestu
- kaj meni, kako bi lahko mi naredil boljše
- da jo razumemo (če ji ni kaj prav)
- da na žalost ne smemo narediti drugače, zaradi predpisov in ker bi lahko izgubil službo
- da se razideta kot prijatelja in da bo drugič dobrodošel
- opravičimo se, ker je prišlo do tega neljubega dogodka:
  »danes ste imel slab dan, vendar je jutri nov dan in si želim, da se ponovno vidiva in seževa v roko«
- vprašamo jo, če je v redu, če mu je kaj slabo, če je žejna, če ji priskrbimo kozarec vode (če reče ja, rečeš: »Bom naročil natakarju takoj, ko pride naokrog«), če ji lahko kako drugače pomagaš..
- pri vklepanju/vezanju jo vprašaš, če jo bolijo roke, če ji spone malo zrahljaš (pogosto tarnajo neupravičeno)

8.3 Stopnjevanje in popuščanje

Varnostno osebje uporabi primerno obliko fizične sile. Če je mogoče, uporabi najprej silo telesa na telo (praviloma potiskanje). Pri uporabi vzvodnih prijemov teži k vzvodom na večje sklepe, kjer s silo svojega telesa praviloma hkrati vpliva tudi na telo osebe, s čimer zmanjšuje posledice. Pri osebah, ki slabo reagirajo na prisilo vzvoda (opiti, drogirani, idr.) pripadnik varnostnega osebja izvaja praviloma strokovne prijeme, ki temeljijo na prijemu okoli vratu.

Varnostno osebje uporabi sorazmerno silo, s katero bo lahko izvedel ukrep. Sorazmerno lahko pripadnik varnostnega osebja silo stopnjuje glede na intenzivnost upiranja. Dolžan pa je silo tudi popuščati, sorazmerno popuščanju intenzivnosti upiranja osebe.

8.4 Preprečitev pristopa oz. prehoda

Ena najbolj zanimivih prvin zaradi katere prihaja do nepotrebne predvsem nepravilne uporabe fizične sile je preprečitev približevanja varnostnemu osebju.

Ko se osebe preveč približa varnostnemu osebju le to osebo opozori nato pa frontalni nalet preprečuje z odrivanjem osebe, ker preraste v gostilniško prerivanje.

Zato smo razvili dve metodi:

Klasična metoda

Uporablja se pri nepredvidljivih osebah, ki zavračajo pogovor. Varnostno osebje jo izvaja, če oseba ne upošteva prepovedi in se ni pripravljena ustaviti.

Varnostno osebje osebo nagovori in stopi na pot, po kateri oseba želi mimo. Pri tem stopi z eno nogo pol koraka nazaj, z dlanmi obrnjenimi k tlom pokaže osebi, da naj upočasni.

Če se oseba ne ustavi, stopi pol koraka nazaj in ob tem roke steguje tako, da roke ostanejo točno na istem mestu, le, da dlani obrne proti osebi in zahteva, da se ustavi.

Če se oseba še veno ne ustavi, se z osebo ne spusti v prerivanje, temveč preden se oseba dotakne njegove ko se dlani, naredi korak na stran, sledi avtomatizirana dvojna blokada in prehod v Vivodov prijem.

Če je oseba agresivna izvede prijem okoli vratu (ushiro jime) in če udarja proti pripadniku varnostnega osebja - strokovni udarec za ustavitev napada in prehod v strokovni prijem.

Preprečitev prehoda s telesom

Uporablja se v ob umirjenem pristopu osebe, ob umirjenem pogovoru in ob želji osebe, da pride mimo varnostnega osebja (njene aktivnost ni usmerjan zoper varnostno osebje). Varnostno osebje ga izvaja, če se oseba ob pogovoru, kljub prepovedi prehoda, odloči priti naprej z počasnim pomikanjem proti varnostnemu osebju.

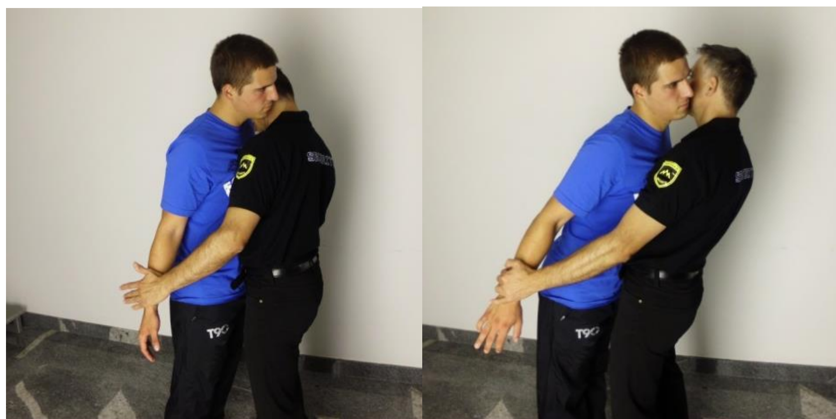
Ko se oseba počasi premika naprej, jo varnostno osebje zadrži s telesom tako, da ji stopi na pot gibanja. Počaka, da se oseba približa in nasloni na njegove prsi. Istočasno, rahlo razpre roke in z razprtimi dlanmi spremlja

gibanje rok osebe v višini notranjega zapestnega zgloba (kot pokrivanje nasprotnika pri košarki). Z rahlim usmerjanjem rok varnostno osebje lažje detektira manever osebe.

Tak položaj varnostnemu osebju omogoča tudi, da spremlja položaj njegovih rok. Zamah iz strani mora varnostnemu osebju mehansko dvigniti roko, tako da si zaščiti glavo (zaprti gard). Zamah od spodaj gor pa preusmeri udarec mimo brade.

Pri tem mora biti ves čas pazljiv tudi, da ga oseba ne udari s čelom v nos, zato čelo s strani in zgornjim robom obrne proti osebi. Morebiten napad s kolenom v mednožje, preprečuje tako, da stopi s stopalom sprednje noge pod kotom 45% na proti osebi.

To pripadnik varnostnega osebja prepreči tako, da ima glavo obrnjeno vedno malo po strani (gledamo rahlo izpod obrvi).

»Gestikulant«:

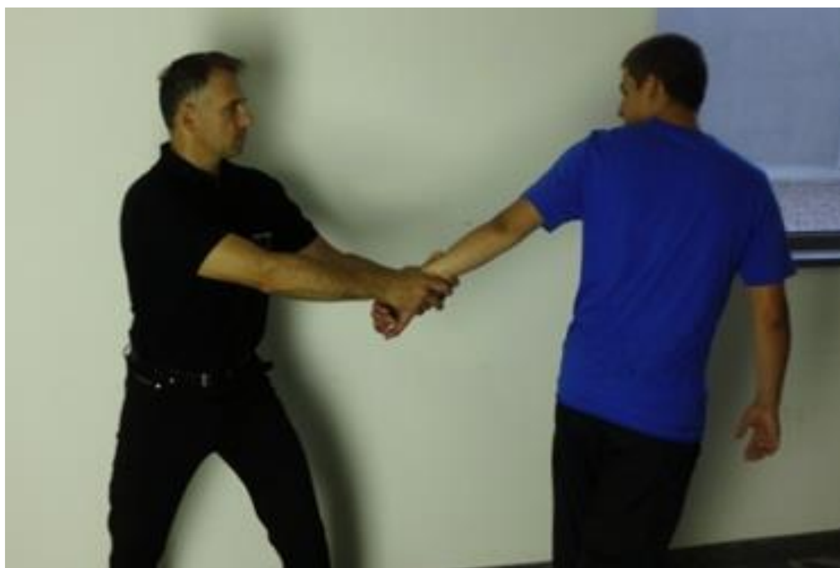
Če oseba ob pristopu na veliko »razlaga z rokami« (gestikulira) ga pripadnik varnostnega osebja nagovori: »Dober dan, spustite roke dol, prosim«, ob tem mu roke z občutkom premakne v spodnji položaj in stopi pol koraka nazaj. Nato nadaljuje: »Povejte, kar ste želeli povedati« in istočasno stopi pol koraka naprej, da ga ponovno zadržuje s telesom.

8.5 Omejitev gibanja in premik osebe

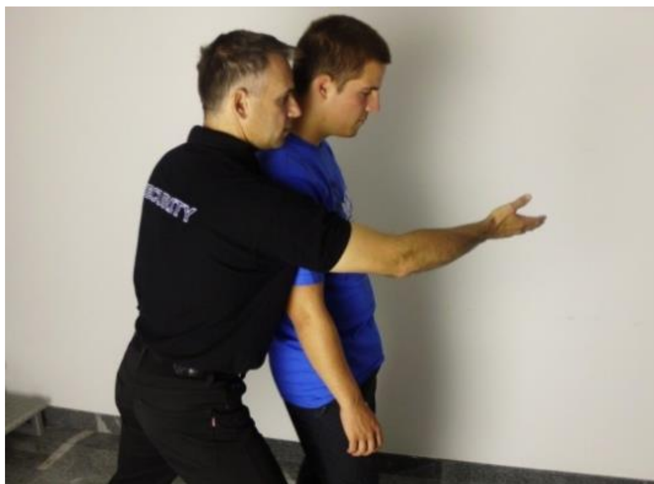
Praviloma gre pri fizični sili za umirjanje, kar pogosto zahteva diskvalifikacijo kršitelja, ki je najučinkovitejša, če se oseba med postopkom dislocira. Tako ali drugače pridemo do temeljne potrebe po omejitvi gibanja oz. premika osebe.

V praksi danes vidimo vse drugo kot strokovno ravnanje pripadnikov varnostnih struktur. Zaradi pomanjkanja znanja se zadeve lotijo kar po domače, tako da osebe vlečejo za oblačila. Izmotavanje oseb in odločno vlečenje, cukanje varnostnega osebja, privede do trganja oblačil, razgaljanja ipd.

Ker varnostno osebje na nobenem izmed strokovnih usposabljanj ni dobilo nobenega napotila za primer uporabe te blage sile, veliko pripadnikov varnostnih struktur osebe prijema tudi za roke (gl. sliko spodaj). Pri tem prihaja do dodatne agresije, ker se oseba otepa in puli iz prijema. Premikanje osebe se tako zaradi nestrokovnega ravnanja varnostnega osebja pogosto stopnjuje v prerivanje. Prijemanje za roko ali oblačila pri osebi izzove vlačenje, cukanje, izmotavanje in druga ravnanja, ki zaradi prijema za roke ali celo oblačila pogosto pripeljejo do prerivanja. Temelj tega problema izvira iz izhodišča, da so postopke razvijali mojstri juda in drugih veščin, pri katerih je bistvo ravno vlačenje in prijemanje za oblačila. Sodobna fizična sila prijemov za roke in oblačila praktično ne dopušča več.

Pri premikanju osebe se namesto vlečenja osebe uporabi raje rinjenje s telesom.

V praksi ima pripadnik varnostnega osebja danes težave že, če mora ustaviti osebo, ki je šla mimo njega, zato smo razvili enostavno in učinkovito rešitev: prijem za pas (gl. sliko spodaj)

8.6 Vivodov prijem

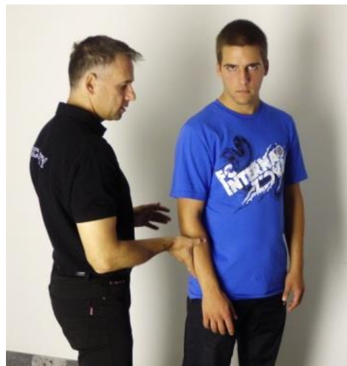
Varnostno osebje je navajeno delovati tako, da osebo prime za roko ali oblačila. Izkušnje so jim pokazale, da s tem praviloma eskalirajo konflikt, zato ta predhodni postopek pogosto celo preskočijo. Tako se varnostno osebje že ob pasivnem upiranju pogosto odloča za premik osebe s pomočjo vzvodov ali objemov okoli vratu. V takšnem primeru je načelo sorazmernosti na veliki preizkušnji. Najmanj, kar v takem primeru lahko stroka učita izvajalcu, je to, da ni ravnal uvidevno. Uvidevno ravnanje pa je vstopni nivo korektnega ukrepanja.

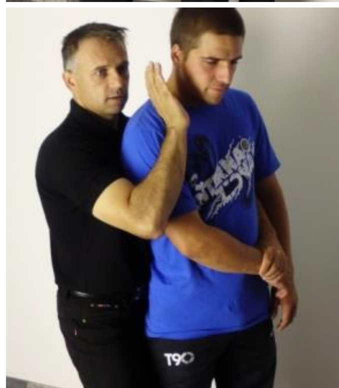
Tudi, če varnostno osebje uporabi moderni pristop uporabe fizične sile z rinjenjem lahko oseba preide v aktivno upiranje, pa vendar ni nujno da je upiranje tako intenzivno, da bi zahtevalo uporabo vzvodov ali prijemov okoli vratu.

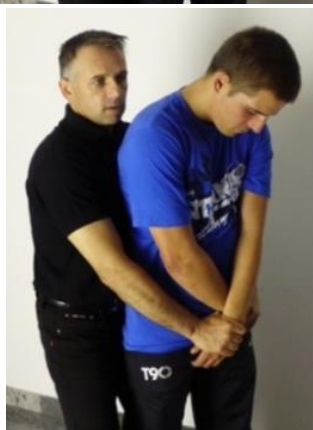
Vse to je torej na meji strokovnega ravnanja, zato smo iskali primernejši načini za premikanje osebe. Iskali smo rešitev kompaktnega prijema, ki ne temelji na prisili vzvoda ali davljenj, ter omogoča obvladano osebo nadzorovano premikati zgolj s silo telesa.

Prvič se mi je zasnova porodila v okviru izvajanja fizične sile leta 2003 v razvpiti diskoteki Global. Pozneje v letih od 2005 do 2011 sem ga razvijal in dopolnjeval, predvsem pristop, potek in učinkovitost, izpeljanke za prehod v ta prijem kot tudi izpeljanke za prehod iz tega prijema. V učne programe imetnika licence zasebnega varovanja sem ga vnesel v letu 2009 kot »prijem za šibkejše«. To imenovanje se je z zavedanjem učinkovitosti prijema v praksi začel postopno opuščati. Zaradi tega, ker ima oseba med izvajanjem prijema roke prekrižane po diagonali, se ga je prijel delovni naziv diagonalni prijem. Skozi interna izpopolnjevanja imetnika licence, ki so z zakonom o zasebnem varovanju iz 2011 postala obvezna, so uporabniki prijem imenovali po avtorju. V začetku 2012 je bil prijem v takšni obliki tudi verificiran s strani MNZ v okviru gradiva za strokovno usposabljanje, ki ga je izdala Zbornica za razvoj slovenskega zasebnega varovanja. Pozneje so ga začeli uporabljati tudi drugi nosilci javnih pooblastil za izvajanje strokovnih usposabljanj tako, da se je danes v določenih krogih zelo prijel in postaja temelj delovanja fizične sile.

Enostavnost in potek izvedbe Vivodovega prijem je razvidna iz spodnjih slik:

Ena največjih prednosti prednosti Vivodovega prijema je tudi, da daje odlično izhodišče za prehod v najučinkovitejši strokovin prijem, prijem okoli vratu.

Vivodov prijem lahko uporabljamo pri številni postopkih, kjer ni potrebna fizična sila v polni meri. Na primer, Če se oseba upira pregledu in potencialna nevarnost napada preide v neposredno nevarnost, pristopimo ob bok osebe, roke rahlo dvignemo (pol gard) in po potrebi izvajamo dvojni blok, ter preidemo v polovičen Vivodov prijem.

Osebo pozovemo, da stopi do naslona (stene, vozila, izjemoma tal) in jo tja premaknemo. Ustavimo jo dober meter pred podlago. Zahtevamo, da se s prosto roko nasloni na podlago. Bolj kot je oseba nepredvidljiva oz. nevarna, bolj mora biti z nogami oddaljena od stene in padati na steno pod večjim kotom. Ko se razkorači, pripadnik varnostnega osebja spusti roko in zahteva, da se nasloni še z drugo roko.

V kolikor pride do resnega upiranja preidemo v prijem okoli vratu in prehod v vklepanje iz prijema okoli vratu, ter osebo pregledamo šele po tem ko je vklenjena.

Raziskave o učinkovitosti in praktičnosti Vivodovega prijema (predstavljene na FVV 2014) so pokazale neverjetne rezultate. Po dobrih dveh letih uvajanja se je namreč pri skoraj četrtini vseh uporab fizične sile uspešno uporabil prav ta prijem. Iz istih virov izhaja, da je v 2015 prišlo še do porasta učinkovite uporabe Vivodovega prijema.

8.7 Ključ na komolcu (ude garami)

Policija že vrsto let ugotavlja težave pri izvajanju ključa na komolcu kot favorizirane oblike fizične sile. Ključ na komolcu je priporočljiva oblika v policiji in strukturah, ki so znanje od nje pridobili, predvsem zato, ker jim je ključ na komolcu edino praktično izhodišče za vklepanje.

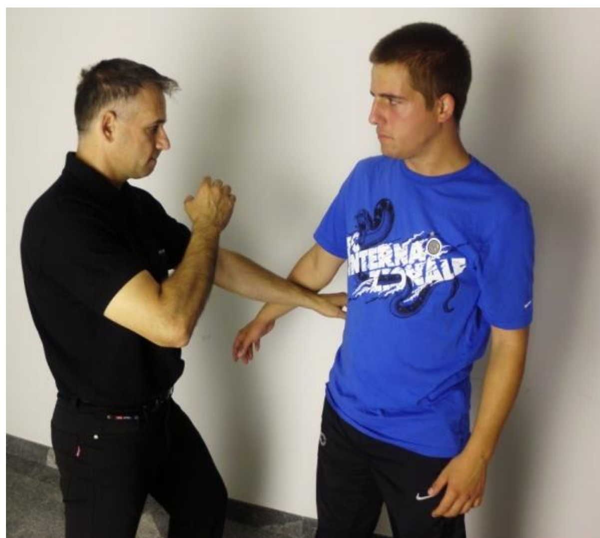
Ključ na komolcu je po mnenju policijske stroke najpogosteje uporabljen strokovni prijem v policijskih postopkih, postavlja pa se vprašanje njegove učinkovitosti. To nam povedo tudi podatki o neuspešnih intervencijah, kjer so policisti uporabili to obliko strokovnega prijema in podatki o telesnih poškodbah pri uporabi prisilnih sredstev. (Žaberl 2009, Nemanič 1995)

Izvedba ključa na komolcu je res težavna, zato je raziskava tega problema krenila v dve smeri. Prva je bila učinkovito izvajanje ključa na komolcu, druga pa iskanje alternative za vklepanje iz prijema, ki je za izvedbo zanesljivejši. Alternativo za vklepanje predstavljam v poglavju vklepanje iz prijema okoli vratu.

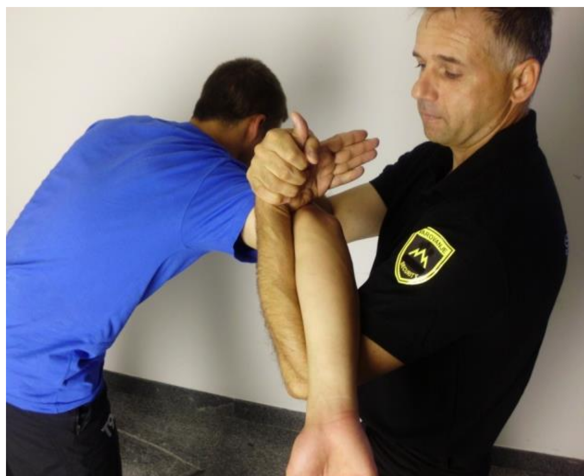
Pri izvedbi ključa na komolcu naj omenim le bistvo, da gre za ključ, ki se izvaja dejansko na komolcu. Večina napak izvira zaradi izvajanja pritiska na predelu tricepsa ali celo ramena. Posodobljena različica poudarja izvajanja s tki: »sekirco« z obveznim prijemom za palec (kot novost). Z dlanjo se naredi »sekiro« in zaseka na komolčni živec osebe, kot prikazujejo slike spodaj. Po potrebi se s »sekirco« po komolčnem živcu močno podrgne in s tem doseže, da se roka osebe lažje zarotira okoli svoje osi in sproži nujen pregib v komolčnem sklepu.

Izpopolnjena izvedba (s prijemom za palec):

Pripadnik varnostnega osebja stoji nasproti osebe. Če dela ključ na desnem komolcu osebe z, levo roko seže med njeno desno roko in bok.

Z dlanjo naredi »sekiro« in zaseka na komolčni živec osebe.

Svojo levo roko prime z desno in pritisne vse skupaj na svoje prsi. Začne z rotacijo v njegovo desno tako, da beži od osebe.

Osebo spušča proti boku. Pri tem pazi, da se mu roka čim manj odpira, saj lahko pride do poškodbe nadlahti.
Zaradi rotacije oseba nima podlage, na katero bi se lahko uprla.

Rotacijo (lahko cel krog) pripadnik varnostnega osebja ustavi tako, da z levo nogo stopi močno naprej in z levim bokom osebo blokira v predelu

vratu. Rotacija osebe se ustavi šele, ko jo zablokiramo z bokom (ne prej ustavljat pa potem blokirat)

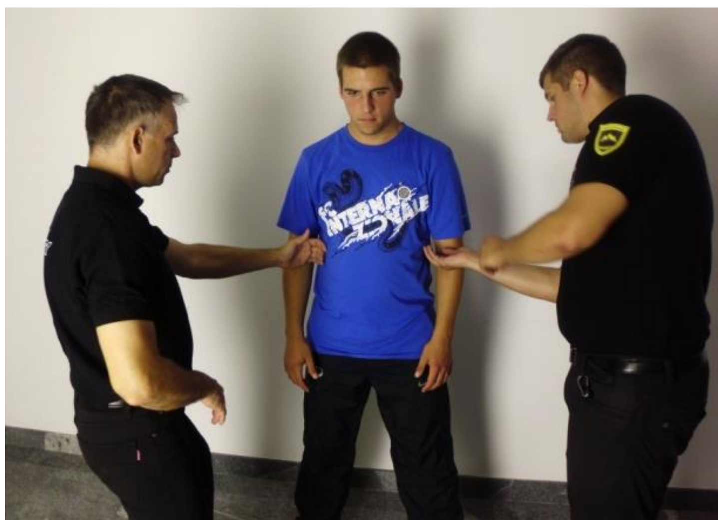

Roka pripadnik varnostnega osebja se istočasno pomakne na njegov hrbet (stegnjeni prsti). Z desno roko prime osebo za brado in jo dvigne proti levi rami osebe.

Stopala osebe in pripadnika varnostnega osebja so obrnjene v isto smer in osebo lahko transportiramo.
Pri natančnosti izvedbe poudarjam tudi, da naj pripadnik varnostnega osebja vleče komolec osebe na svoje prsi in ne tišči osebe navzdol, kot se je to na terenu izvajalo do sedaj. Kadar je izvajal ključ samo en pripadnik varnostnega osebja se je ob osebi gibal enako, kot v primeru kadar izvajata ključ dva pripadnika varnostnega osebja. Kadar izvaja ključ samo en pripadnik varnostnega osebja mora obstajat neprestano gibanje osebe okoli pripadnika varnostnega osebja (med 180 in 360 stopinjami) in ne gibanje pripadnika varnostnega osebja okoli osebe, ko ima oseba trden stav, kot se to sedaj pogosto dogaja v praksi.

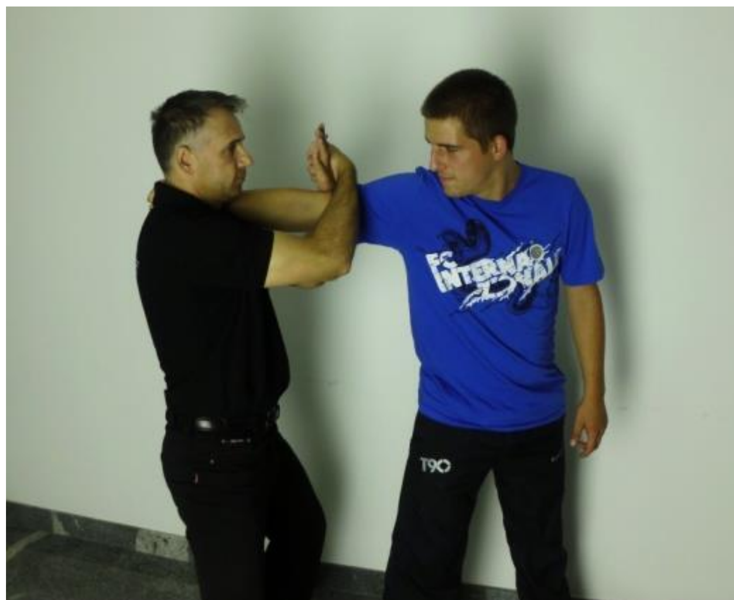
Če sta dva pripadnika varnostnega osebja, se ključ za transport uporablja pogosteje, pri tem pripadnika varnostnega osebja pripadnika varnostnega osebja delujeta vsak na svoji strani osebe. V tem primeru se pripadnika varnostnega osebja obračata okoli svoje osi (brez rotacije osebe). Izvedba ključa na komolcu kadar delata dva pripadnika varnostnega osebja je drugačna, kot če dela samo en pripadnik varnostnega osebja. Zato je treba vaditi skrbno vsako posebej s poudarjanjem vseh malenkosti, ki so pomembne za uspešno izvedbo tega za izvedbo, sicer zahtevnega prijema.

Težave in rešitve pri izvedbi ključa na komolcu

Analize kažejo, da je izvedba strokovnega prijema težavna, zato na tem mestu izpostavljamo tudi težave, ki se pogosto pojavljajo pri izvedi tega prijema in pripadajoče rešitve.

Pogosto se pritisk izvaja višje od komolčnega sklepa, takrat lahko oseba roko steguje. Ko pripadnik varnostnega osebja naleti na trdno roko osebe, mora svojo roko spustiti ob njegovi navzdol točno do kosti, ki izstopa iz komolčnega sklepa potem pa s »sekirico ostro zarezati« v komolčni živec, pri tem pripadnik varnostnega osebja povleče roko na prsa in se začne vrteti okoli svoje osi, da v vrtenje prisili tudi osebo.

Če pripadnik varnostnega osebja pri izvedbi ključa ne uspe osebi zviti roke v komolcu, temveč roka osebe stegnjena zleze na njegovo rame, objame njegovo roko z obema rokama in zdrsne nazaj čisto do zapestja tako, da mu palca nalegata drug ob drugem na spodnji strani zapestja osebe,

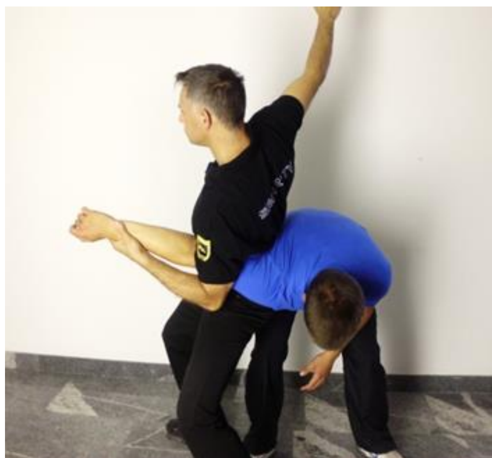
in preide v vzvod pod pazduho.

Ko vzvod fiksira, se s telesom nagne nazaj, z roko, ki je bližja osebi, pritisne zgornji del nadlahti ob komolec osebe, mu roko zvije na hrbet in preide v ključ na komolcu.

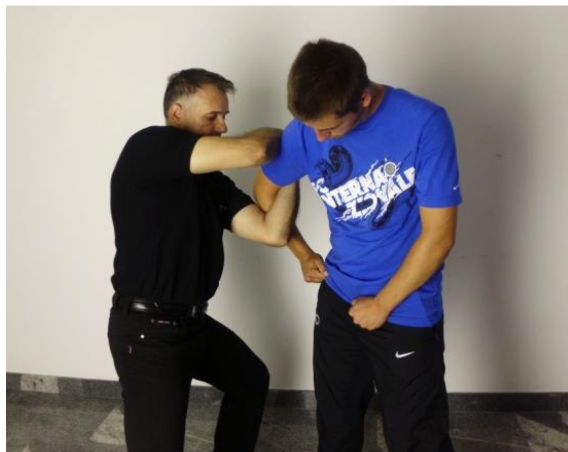

Če osebe ne more umiriti in zaradi močnega upiranja, predvsem močnega dvigovanja osebe, ne more preiti v ključ na komolcu iz vzvoda pod pazduho, izvede prijem okoli vratu.

Pri tem z zunanjo roko za trenutek spusti zapestje in v velikem loku za svojim hrbtom okoli glave osebe zajeme predel njegovega vratu.

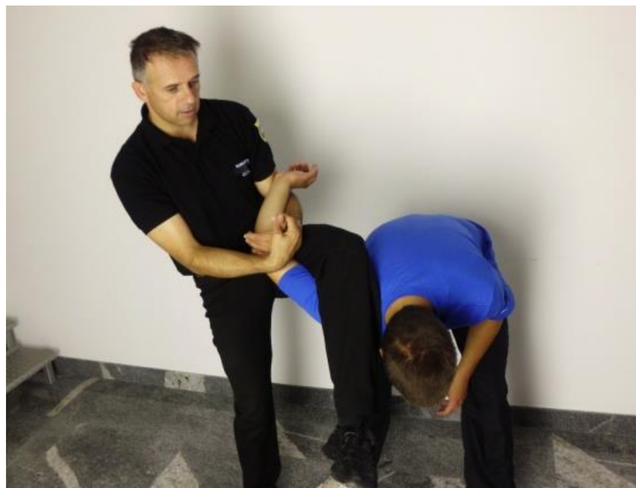
Če se oseba krčevito zakrkne (lahko se celo prime za roke) še preden ji je pripadnik varnostnega osebja uspel roko umakniti od telesa, jo poskuša maksimalno zanihati naprej.

V trenutku, ko se oseba nihanju upre, izkoristi njen prenos teže nazaj. Dodatno si pomaga s pritiskom dlani pod brado. Nato ji podstavi (ali zamahne – spotikanje z nogo) svojo bližnjo nogo za njegovo bližnjo nogo (osoto gari). Šele za tem pripadnik varnostnega osebja preide izvaja pritisk s prsti na obraz (po potrebi lahko preide iz brade na oči) vendar le toliko, da prevaga njegovo ravnotežje nase in nazaj.

Če se oseba upira v spodnji fazi (pod višino naših bokov) izvajanja ključa na komolcu, lahko izvede ključ na komolcu z nogo (kuzure ashi ude garami).

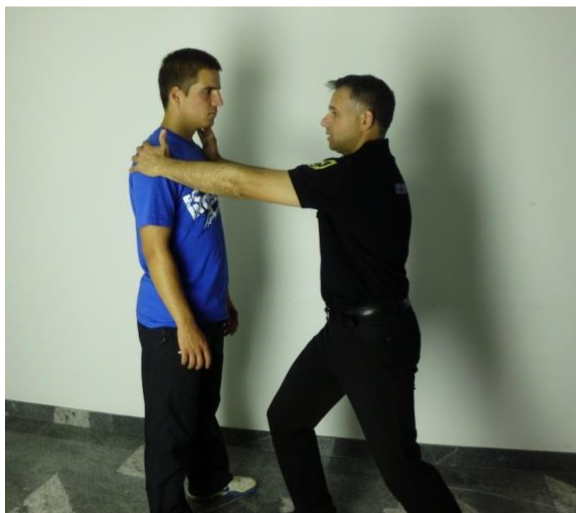
Pri tej nekoliko zahtevnejši tehniki osebo zaobide z bližjo nogo, stopi pred njeno obremenjeno ramo na tla in sede na njeno lopatico.

8.8 Prijem okoli vratu (ushiro jime)

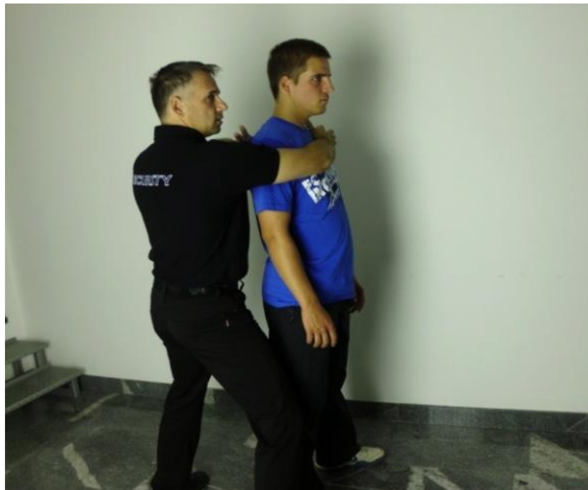
Prijem okoli vratu je izjemno učinkovit strokovni prijem, ki ga policija in po znanju podrejene strukture, uporabljajo bolj kot izhod v sili, saj imajo ves čas v vidu, da je iz tega prijema težko vklepati. Zato smo v raziskavi dali poudarek na pravilno izvedbo, različice, če se pri izvajanju tega prijema zatakne, in predvsem na iskanju praktičnega prehoda iz prijema okoli vratu v vklepanje.

Prijem okoli vratu je najbolj učinkovit in za izvedbo eden najlažjih prijemov za obvladanje osebe. Pripadnik varnostnega osebja stoji nasproti osebe, pri prijemu okoli vratu z desno roko, z desnico odrine levo ramo osebe, s svojo levo roko pa pripadnik varnostnega osebja potegne in ves čas drži osebo za desno ramo. V primeru da oseba stoji bližje se jo lahko obrne tako, da se jo porine in potegne v obrat v predelu kolka.

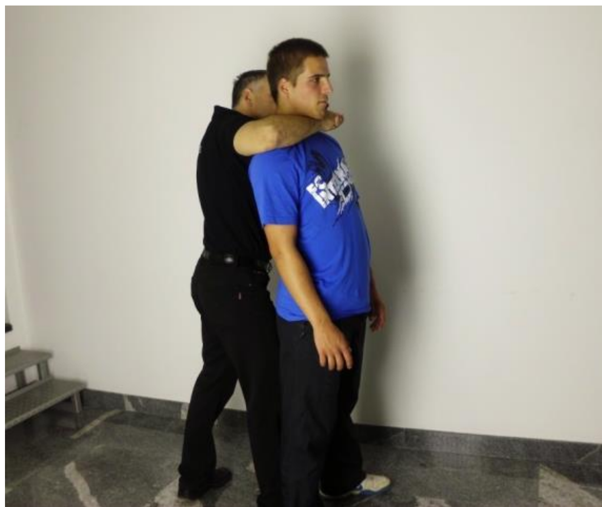

Poudarek je na dinamiki pripadnika varnostnega osebja ob vstopu v prijem okli vratu (ne zgolj rotiranje osebe na silo) in obračanje dlani pripadnika varnostnega osebja na lopatici od osebe.

Med obratom roko, ki je ramo vlekla (leva), obrne v zapestju in prenese na lopatico osebe tako, da je ves čas fiksirana in pritiska na lopatico osebe vse do stika prsi pripadnika varnostnega osebja z linijo pod obema lopaticama osebe.

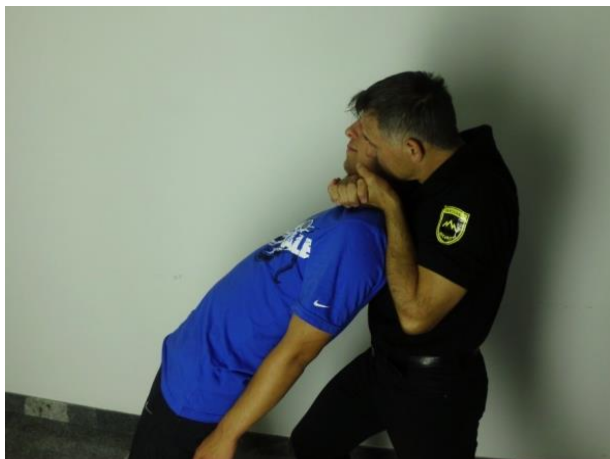
Osebo z desno roko prime pod njegovo brado tako, da je roka vodoravno na njena ramena.

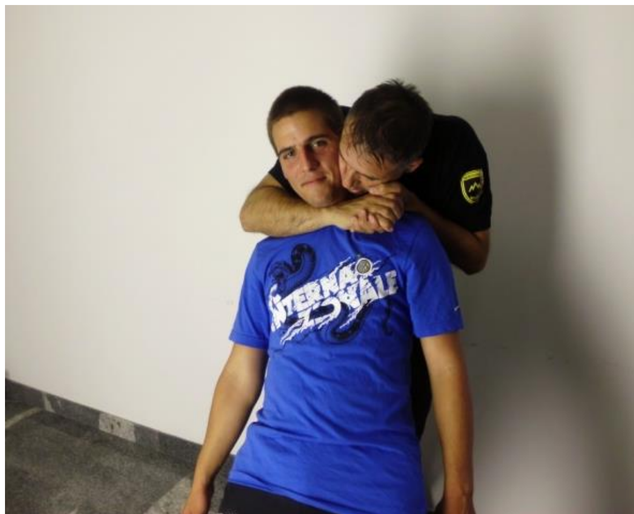
Desni palec stegne in dlan obrne močno navzgor, z roko drsi pod vratom (kod bi simuliral rezanje vratu) , dokler dvignjena dlan ne nasede na lice od osebe. Levo roko položi na njeno levo rame tako, da je dlan obrnjena navzgor, z desno roko prime levo tako, da je desna dlan obrnjena navzdol.

Vzvod za prijem okoli vratu izvira iz zapestij pripadnika varnostnega osebja. Izvede ga tako, da roko, ki je za hrbtom pritiska s telesom navzdol (kjer ima več moči z celim telesom kot samo bicepsom sprednje roke).

Ko ima osebo tesno na prsih, pripadnik varnostnega osebja desno lice nasloni na levo lice osebe, da oseba glave ne more več premikati. Komolec sprednje roke potegne na ali celo čez ramo od osebe.

Oseba mora ves čas transporta imeti težišče nazaj na prsi pripadnika varnostnega osebja. Desni komolec zateguje čim višje.

Pri izvajanju tega prijema pripadnik varnostnega osebja, pazi tudi, da je položaj njegove glave obrnjen toliko proti osebi, da ga oseba ne more suniti s prsti v oči.

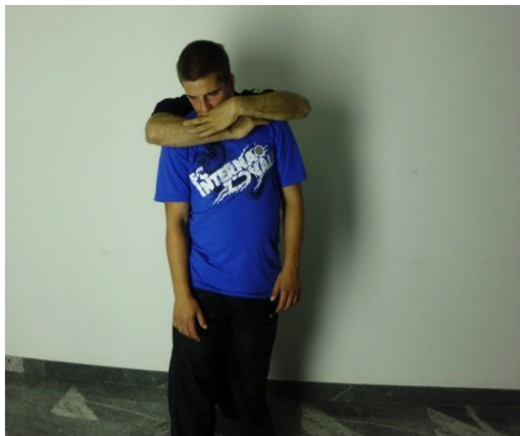
Pritisk na spodnji del goltanca, osebi blokira dihalne poti in kljub mali bolečini povzroča veliko neugodje. Pritisk pod goltanec se izvaja z robom zapestja, tako , da se s pritiski rotira navzdol proti prsim in ne z vlečenjem navzgor, kot se to praviloma dogaja v praksi!

Težave in rešitve pri izvedbi prijema okoli vratu

Če oseba med prijem okoli vratu brado močno pritiska na prsi in pripadniku varnostnega osebja onemogoča, da jo z roko prime okoli vratu,

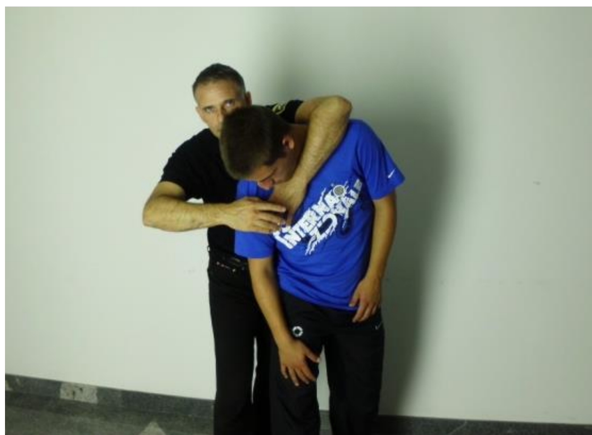

jo s sprednjo roko pritisne prečno nad prsmi (da se ne obrača), dno kazalca druge roke pa položi osebi pod nos.

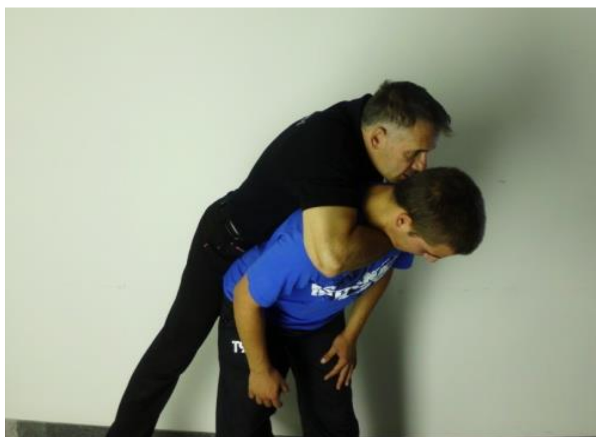
Prste rahlo strne (objame obraz, da ga ne obrača) in s kazalcem pod nosom pritisne močno proti sebi (ne vleče navzgor).

Če se oseba izmika tako, da je ne more zaobiti, jo od zadaj z obema rokama prime za rameni in dno kazalca roke, ki je bližja glavi osebe položi osebi pod nos in izvede pritisk pod nos z drugo roko pa iz ramena zdrsne osebi pod vrat.

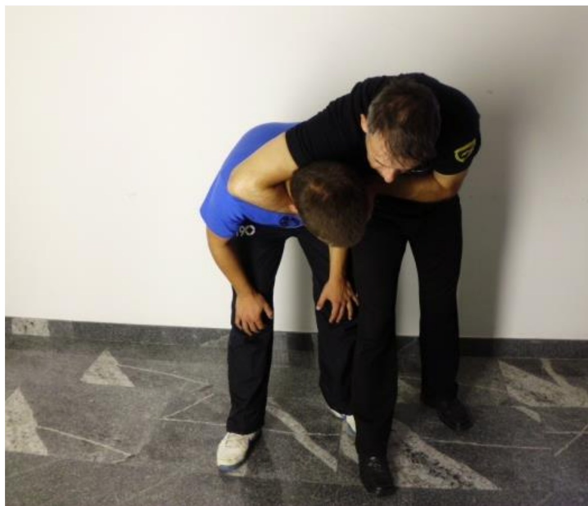

Nato izvede prijem okoli vratu z drugo roko.

Če oseba že med izvajanjem prijema, pripadnika varnostnega osebja prevaga naprej ali celo naloži na hrbet,

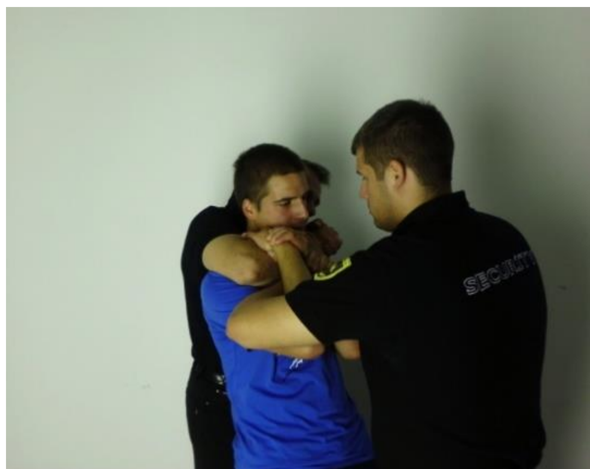

zdrsne pripadnik varnostnega osebja na tisto stran, kjer ima sklenjena zapestja in jo z dvigovanjem oddaljenega komolca prevaga nazaj.

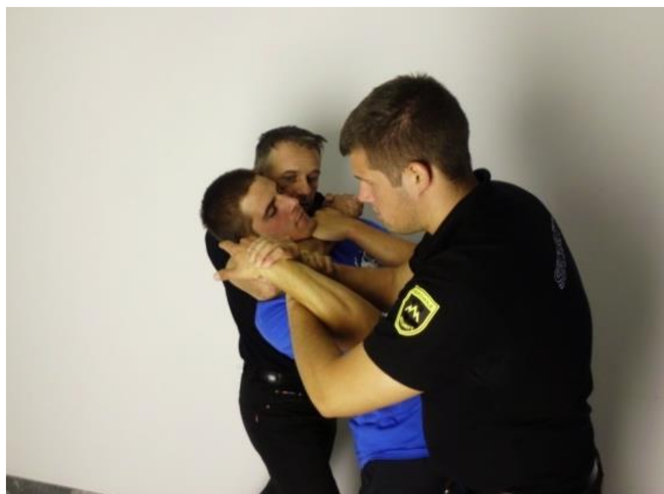

Če mu ne uspe lahko ponovno uporabi pritisk pod nos.

Če sta dva pripadnika varnostnega osebja, drugi varuje izvajanje ukrepa. Če prvemu prijem okoli vratu ne uspe, mu drugi pomaga

s kontra zapestnim vzvodom (ushiro ude garami)

8.9 Umirjanje

Umirjenje na tleh

Vir: muhammad-ali-ben-marcus.blogspot.com julij 2015

Veliko grdega ravnanja povzročajo pripadniki varnostnih struktur ob tem, ko hitijo obvladati osebo na tleh. Če izhajamo iz izhodišč:

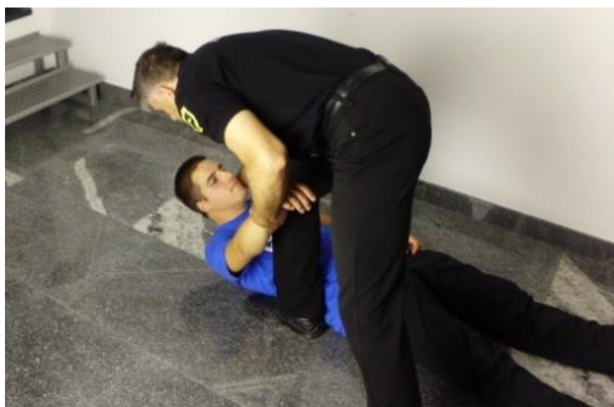
- da pogosto zaradi sostorilcev, pomagačev ipd., ni najbolj varno iti z osebo na tla,
- da pogled, ko se varnostno osebje spravlja na osebo, ki je že na tleh ni najbolj human,

- da je oseba že v podrejenem položaju in je upravičenost uporabe fizične sile vprašljiva (načelo stopnjevanja zahteva tudi popuščanje), mora biti prehod na osebo, ki smo jo podrli na tla strogo tehtan.

Vir: www.gibanje-ops.com julij 2015

Med obvladovanjem osebe lahko pripadnik varnostnega osebja osebo tudi ruši na tla. Pomembno je, da ne udarja, brca ali skače po njej, temveč jo stoje fiksira in vodi dialog za umirjanje. Pri tem umirjanju zelo gosto postavlja vprašanja (vodi jedrnat spravni monolog) in vstajanje osebe preprečuje z golenico (ne kolenom). (gl. slika spodaj).

Če osebe na tleh na tak način ne more obvladati, od osebe odstopi in v trenutku, ko si oseba pri vstajanju pomaga tako, da položi roko na tla, se mu sama ponudi za izvajanje prijema okoli vratu in po potrebi vklepanje iz prijema okoli vratu.

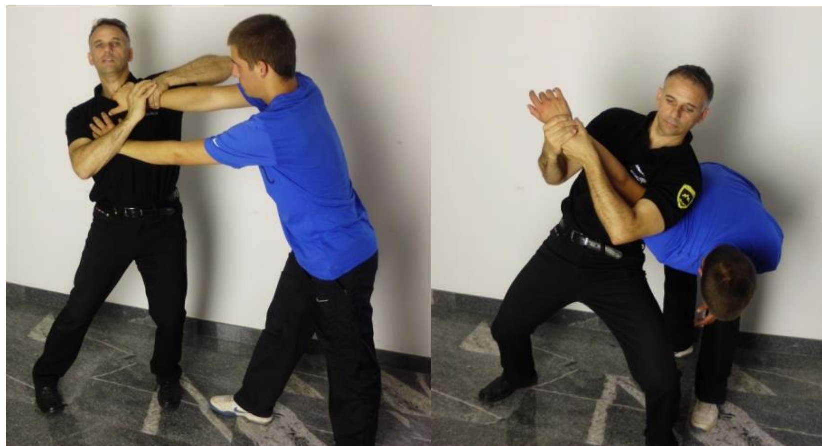
Primer umirjanja iz napada srednje intenzitete (rinjenje varnostnega osebja)

Varnostno osebje opozarja verbalno in z gestami

.

Nato sledi sili napada in izvede vzvod pod pazduho (waki gatame)

Osebo miri in vzvod popušča tako, da jo iz vzvoda pod pazduho dviguje s pestrim dialogom. Pri tem položi dlan svoje oddaljena roke na vrh njenega zapestja. Z bližjo roko pa kontrolira njeno oddaljeno ramo (da ne pride do zamaha). Če pride do stopnjevanja upiranja preide v kontra zapestni vzvod (ushiro ude garami), sicer roko, ki miri spušča vedno nižje in preide v normalen dialog.

Umirjanje po strokovnem udarcu

Strokovni udarec se lahko pripadnik varnostnega osebja uporabi sorazmerno z resnostjo napada ali pri ukrepanju zoper več oseb, v skladu z namenom uporabe. Praviloma so to udarci v telo. Če je napad osebe usmerjen v glavo pripadnika varnostnega osebja, če oseba napada z nevarnim predmetom, orožjem ali je pripadnik varnostnega osebja življenjsko ogrožen, lahko uporabi tudi udarec v glavo (po možnosti v brado).

Ker gre za resna ogrožanja je delovanje pripadnika varnostnega osebja tudi bolj odločno, kar hitro pripelje do dodatnih udarcev, ki za izvedbo obvladovanja niso več nujno potrebni. Ob odvrnitvi napada, pripadnik varnostnega osebja po udarcu/cih, ki so bili potrebni za odvrnitev napada obvezno preide v strokovni prijem (tudi, če oseba izgubi zavest). Če pripadnika varnostnega osebja ogroža več oseb preide po udarcu/cih (s katerim je preprečil napad) v strokovni prijem samo, če ga istočasno ne napada že naslednja oseba. Sicer uporabi strokovni prijem samo pri osebi, zoper katero je strokovni udarec uporabil nazadnje.

Dosedanji protokoli so ob strokovnih udarcih za preusmeritev pozornosti ali rušenje ravnotežja poznali kombinacijo s prijemom ali metom in še to le v smislu obvaladovanja in izpeljave ukrepa do konca. Niso pa poznali faze popuščanja, predvsem ne ne protorkola postopanja po uspešni uporabi neposredenega strokovnega udarca za preprečitev napada.

Z uvedbo tega protokola se okviri tudi element umirjanja, po uporabi strokovnega udarca za preprečitev napada, kar do sedaj nismo poznali.

8.10 Vklepanje iz prijema okoli vratu - Vivodov prehod

Glede na to, da sodobna uporaba fizične sile priporoča prijem okoli vratu kot najprimernejšo obliko za obvladovanje razjarjene osebe, je v prehodu iz prijemoma okoli vratu in vklepanjem zevala nedopustna praznina. Nobena od tehnik ni omogočala prehoda iz prijema okoli vratu v vklepanje. Nekoliko pozneje potem, ko je bil razvit Vivodov prijem, je bil praktično istočasno in na enak način verificiran tudi Vivodov prehod iz prijema okoli vratu v vklepanje

Ob prijemu okoli vratu pripadnik varnostnega osebja osebo posedi in po potrebi zategne prijem okoli vratu, da ga oseba prime za roko.

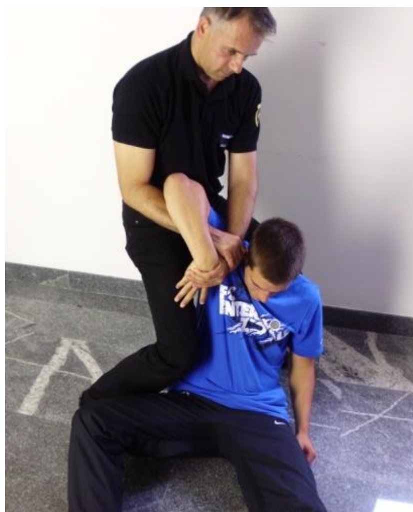
V primeru prijema okoli vratu z desno roko, že med posedanjem postavi svoje desno koleno pod desni komolec osebe, z levo roko prime zapestje njene desne roke.

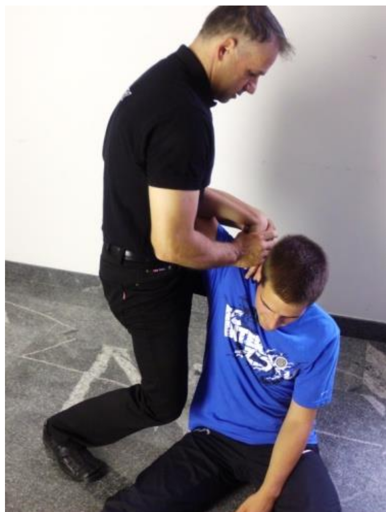
S svojo desnico gre pod desni komolec osebe. Prime se za zapestje svoje levice. Zapestje zvija pravokotno v smeri roke osebe. Ko oseba dvigne komolec dviguje njegovo roko z dvigovanjem višine svojega stava.

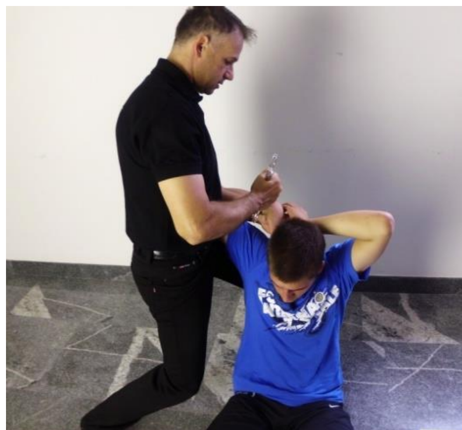

Komolec osebe prenese na svoj levi bok. Z obema rokama preprime osebo čez hrbtno stran dlani. Oba palca ima na spodnji strani zapestja.

Desni bok zategne zato, da zaščiti genitalije pred udarcem in sicer tako, da desno nogo obrne malo navznoter proti osebi, dimlje pa nasloni osebi pod pazduho. Od osebe s pomočjo vzvoda zahteva drugo roko. Vklepa. S spodnjim delom lisic vklepa najprej obvladano roko.

Pri tej metodi ostane oseba vklenjena spredaj, kar šteje za blažjo obliko vklepanja.

Prehod upošteva usmeritve za sodobno izvajanje fizične sile:

- učinkovit prijem (prijem okoli vratu),
- izvajanje vklepanja tako, da oseba ne leži na tleh (z osebo ne brišemo po tleh),
- težnja k obvladovanju osebe s čim večjim naleganjem stičnih točk,
- izvajanje fizične sile z obvladovanjem mase telesa,
- če se le da, se vklepa spredaj (bolj humana oblika).

Zaradi nujnosti in elementov, ki sovpadajo s sodobno uporabo fizične sile je Vivodov prehod iz prijema okoli vratu v vklepanje ena najpomembnejših iznajdb uporabe fizične sile v zadnjem času.

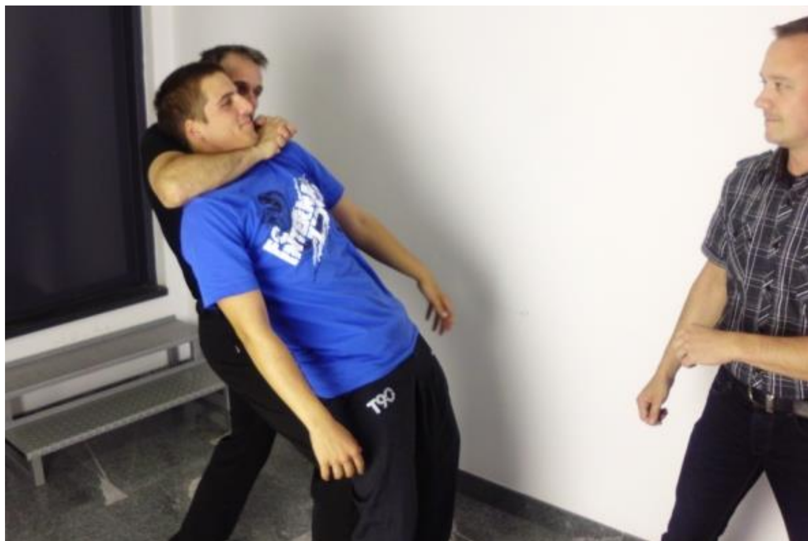
9 Razdvajanje

Kot posebnost razvitih sodobnih načinov uporabe fizične sile naj omenimo tudi razdvajanje. Zelo pogosto nastopi potreba po uporabi fizične sile z namenom razdvajanja dveh prerivajočih se oseb. Zanimivo je, da za ta, sicer zelo pogostih razlogov uporabe fizične sile, varnostno osebje do sedaj sploh ni imelo nobenih usmeritev.

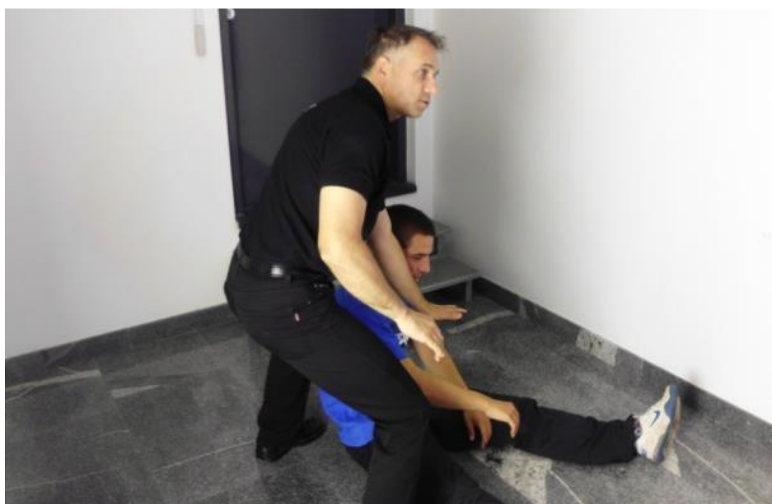
Pripadnik varnostnega osebja pred posegom o pretepu obvesti sodelavce na VO. Pretep dveh oseb skuša pripadnik varnostnega osebja preprečiti verbalno. Če ne zaleže, začne z razdvajanjem. Prerivanja in pretepe umirja v stilu sodnikov pri hokeju. Razgreteže umirja in razdvaja v takšni »obzirni« meri, da je jasno, da nima nič proti njim osebno, pri tem ne stoji neposredno med njimi, ampak pristopi s strani. Ne sodeluje pri pretepu, temveč pretep umirja – razdvaja. Če se kdo želi ob tem »spraviti nanj«, mu pokaže osebo, s katero se je pretepal, stopi korak nazaj in reče: »Z njim se pretepate, ne z menoj, jaz vaju samo umirjam.« Pri tem pripadnik varnostnega osebja silo, s katero razdvaja, tudi malo popusti.

Če jih z zmerno silo ne uspe razdvojiti, aktivnejšo osebo prime s prijemom okoli vratu (ushiro jime). Ker je pomembno, da se oseba čim bolj umiri prijem izvedemo z vso odločnostjo.

Obvladano osebo pripadnik varnostnega osebja »posede«.

Drugo osebo poskuša s strani zadržati s srednjo silo (se z njo ne preriva in pretepa). Pripadnik varnostnega osebja pri temu uporabi pester dialog: »stopite do prijateljev (dekleta..), stopite do šanka, če boste še kaj pili, stopite na drug konec, če se želite zabavati, počakajte me na stranišču, da se umijete«- če je okrvavljen. Pripadnik varnostnega osebja ga pošlje torej tja, kamor domneva, da bo sam želel.

Če osebo uspe začasno odsloviti. Ogovori sedečega, ko se vstane: »Kaj pa je bilo? Ne slišim vas, je preglasna glasba…stopite malo z menoj na stran, mi boste pri vhodu povedali, za kaj je šlo..«.

Če oseba nadaljuje z napadom na prvo osebo (neglede ali prva oseba še sedi ali vstane), jo pripadnik varnostnega osebja ustavlja s strani, z notranjo roko (kot pri prijemu za pas) – glej spodaj.

Če se druga oseba želi prerivati z pripadnikom varnostnega osebja, ji pripadnik varnostnega osebja pokaže sedečo osebo in ji reče: »z njim se pretepate, ne z menoj, jaz vas samo umirjam«. Ob tem pripadnik varnostnega osebja malo popusti tudi zadrževanje osebe.
Če osebe zaradi intenzivnosti napada pripadnik varnostnega osebja ne more zadržati z roko, izvaja prijem okoli vratu in »posede« tudi njo.

Če oseba vstane postopek ponovi, strpno vendar z več sile ob zategovanju prijema okoli vratu.

Od osebe, ki se pokori, zahteva, da zapusti varovano območje.

Ko se stvar umiri (ugotovi njegovo istovetnost, preda osebo drugemu pripadniku varnostnega osebja), se vrne še po drugo osebo in tudi od nje zahteva, da zapusti VO.

9.1.1 **Razdvajanje skupin**

Pri razdvajanju je kot posebnost uporabe fizične sile treba nujno omeniti razdelano taktiko delovanja pri razdvajanju skupin.

Postopek pripadnika varnostnega osebja ob konfliktu skupin:

1. Obveščanje:
   - drugih pripadnikov varnostnega osebja v objektu,
   - predstavnika organizatorja/naročnika varovanja,
   - policijo ob že na prvi pogled resnih zadevah.

2. Detektiranje (pripadnik varnostnega osebja ugotovi):
- katere vloge imajo posamezniki (kdo je radovednež, kdo je del skupine, kdo od njih se prepira, kdo preriva in kdo pretepa …);
- opazuje tudi posebnosti udeležencev (obutev, hlače, majico, tetovažo, nakit..).

3. Delovanje v varnem območju:
   - pristopi s strani,
   - vodi najprej postopek z mirnejšimi udeleženci,
   - najprej umika mirnejše udeležence,
   - razumne udeležence vključi v umirjanje kolegov,
   - deluje samo na varnem območju in zoper tiste udeležence, zoper katere lahko deluje varno.
   - zaključni posegi morajo biti strogo tehtani, predvsem sorazmerje moči. Izvedeni so lahko samo, če s tem posegom situacijo lahko zanesljivo obvladamo.

10 Obramba pred napadom

Obramba pred napadom ima povsem drugo komponento kot uporaba fizične sile, ki je potrebna za izvedbo službene naloge. Pri slednji lahko izbira čas, način delovanja in druge dejavnike. Predvsem deluje po principu ofenzivne eskalacije. Pri odvračanju napada se mora varnostno osebje obraniti v trenutku napada na njihovo življenje oz. telo. Gre predvsem za izjemno velik psihološki moment. Ta moment se veča glede na resnost napada in manjša sorazmerno s stopnjo usposobljenosti in številom izkušenj z uporabo fizične sile v praksi, pri čemer največ štejejo ravno izkušnje z defenzivno naravo.

Večja, ko je stopnja usposobljenosti pripadnika varnostnega osebja, večja je tudi njegova samozavest, Večja samozavest prinaša tudi uporabo milejših oblik fizične sile in lažje prilagajanje intenzivnosti. Umirjena in preudarna reakcija pripadnika varnostnega osebja je pomemben dejavnik pri oblikovanju učinkovite obrambe. Prav tako tudi, pozneje uporabi oz. stopnjuje strožje oblike. Usposobljen in samozavesten pripadnik varnostnega osebja pri oblikovanju obrambe s svojim strokovnim ravnanjem zmanjšuje tudi stopnjo tveganja.

Pri uporabi fizične sile pripadnike varnostnega osebja učimo številnih obramb. V praksi se je pokazalo, da se obrambe pred vsemi napadi improvizirajo, da je samozavest na nizkem nivoju in da se vedno hiti. Zato se je v skladu z legendarnim ameriškim napotilom za taktiko delovanja varnostnega osebja (KISS – Keep it simple stupid) razvil skupni imenovalec obramb, ki ga predstavljamo v okviru sodobnih načinov uporabe fizične sile.

Hitrost gibanja napadalca proti pripadniku varnostnega osebja je temeljna in premo sorazmerna značilnost resnosti napada. Vendar gibanje osebe proti osebi še ne pomeni napada, dokler napadalec ne stopa v intimni oz. varni prostor napadenega. Zato je treba namen in resnost napada prepoznati. To stori tako, da od osebe verbalno jasno in gestikularno nazorno zahteva, da s približevanjem preneha. (glej sliko spodaj) V praksi takšno osebo čimprej ogovori, če ni časa, zavpije vsaj »stoj«.

Pri nadaljnjem približevanju, ko zaznava, da gre dejansko za napad, pripadnik varnostnega osebja proti osebi dvigne dlan. Če prostor in čas dopuščata je priporočljivo izvesti tudi pol koraka nazaj. Z izvajanjem obrambe pripadnik varnostnega osebja začne preden se napadalec dotakne dlani (ne sme priti do prerivanja)

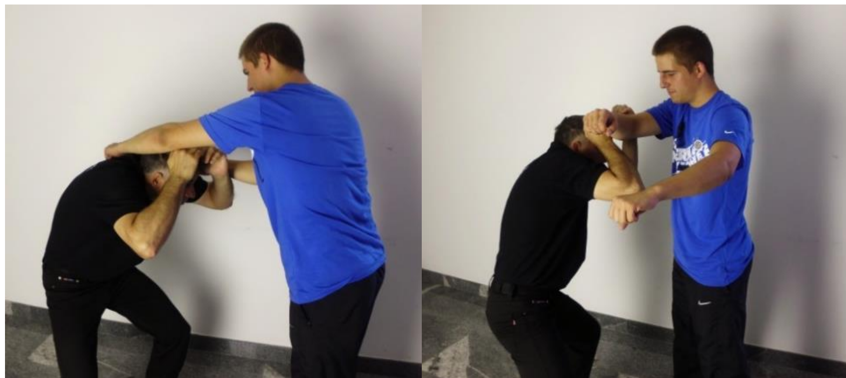

Vsak resen napad ima svojo dinamiko, s čimer je dokaj nazorno in kontinuirano nakazana tudi smer napada. Zato je najpomembnejše pravilo umik iz smeri napada (stranski korak – side step) in dvojni blok.

Pri uporabi fizične sile poznamo vrsto bolj ali manj zahtevnih obramb. Skupni imenovalec vseh napadov pa je gibanje proti pripadniku varnostnega osebja. Zato smo razvili najbolj univerzalno obliko obrambe pred napadi. To je stranski korak in dvojni blok. Stranski korak mora bita tako velik, da pripadnika varnostnega osebja iz smeri umakne v celoti. Če napad ni preveč agresiven pripadnik varnostnega osebja preide v Vivodov prijem.

Če oseba napada z udarjanjem v glavo, sploh, če se napad zgodi iznenada, je prva podzavestna (in pravilna) reakcija ta, da se pripadnik varnostnega osebja zniža in z rokami pokrije glavo (guard). Pri tem lahko stopi tudi korak vzvratno, vendar nikoli več kot dva. (glej sliko spodaj)
Torej tudi pri obrambi pred udarcem se v okviru dvojnega bloka zapre in izvleče s stranskim krakom.

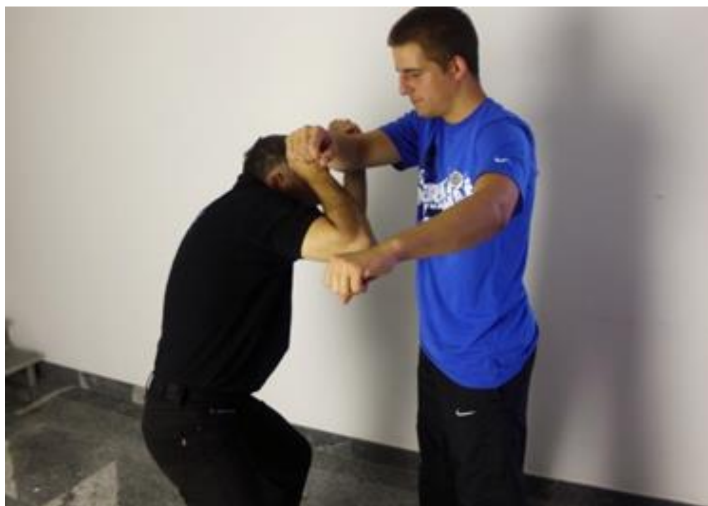
Pri zelo agresivnem napadu, suvanjem, udarci ipd., si lahko pripadnik varnostnega osebja pred prijemom okoli vratu pomaga tudi s strokovnim udarcem za preusmeritev pozornosti.

Stranski korak in dvojni blok mora postati avtomatiziran proces obrambe. S tem pripadnik varnostnega osebja ubeži smeri napada. Nato je nujno, da glede na vrsto napada gradi tudi nadaljevanje obrambe.

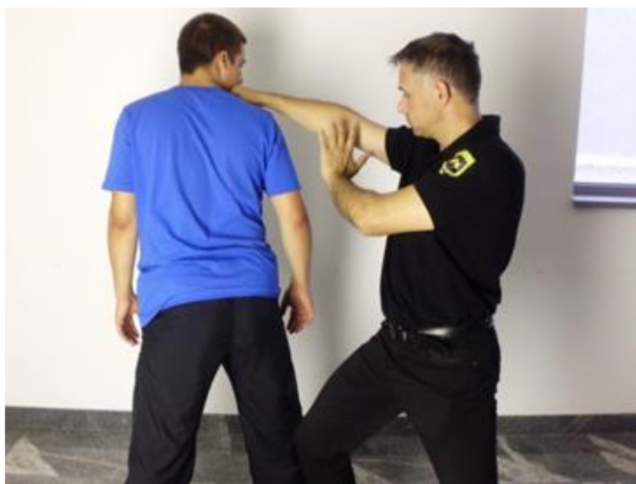
Stranski korak izvaja vedno zato, da se izogne navalu in silam s smeri napada. Pri stranskem koraku distanco do napadalca čimbolj zmanjša, da lahko preide v strokovni prijem.

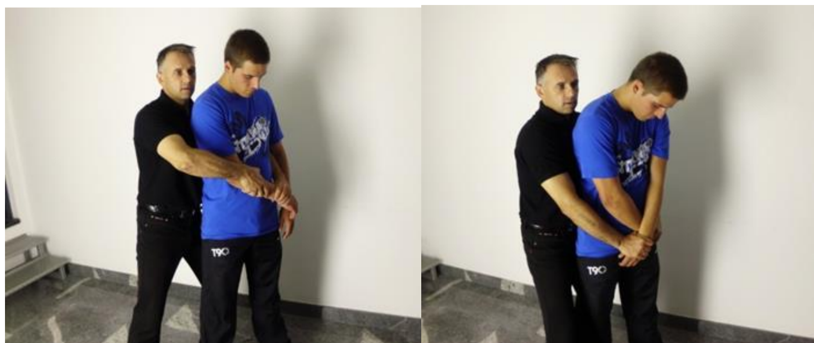
Če je napadalec fizično bistveno močnejši ali je napadalcev več, jih ohranja na distanci z umikanjem v varno smer. Svoj položaj izbira tako, da jih »postavlja v vrsto«, v kolikor umikanje ni več možno, izvede strokovne brce in udarce ter se pri tem čim bolj zapira in čim več giblje, da ponovno najde prostor za umik.

Dobra izvedba obrambnih postopkov zase je tudi osnova za varovanje drugih.

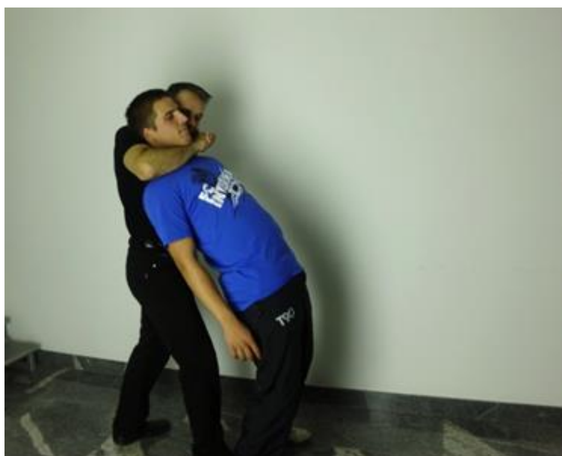
Napad traja praviloma toliko časa, dokler se napadalec giblje proti pripadniku varnostnega osebja oz. proti njemu deluje. Če se preusmerjen napadalec ponovno obrne proti pripadniku varnostnega osebja (tudi če se najprej obrne samo s pogledom), šteje, da oseba z napadom nadaljuje in lahko pripadnik varnostnega osebja uporabi strokovni udarec za preprečitev napada (gl. sliko spodaj).

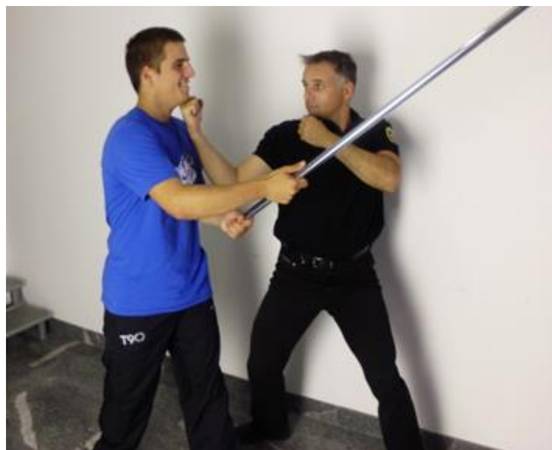
Ko je napadalec z napadom prenehal ali v praksi pogosteje, ko je uspel pripadniku varnostnega osebja napad odvrniti, pride v obvladovanje osebe glede na vrsto in resnost napada. Pri manj intenzivnih napadih pride v Vivodov prijem (gl. sliko spodaj)

Pri večini resnih napadov se svetuje obvladovanje z davljenjem od zadaj (gl. sliko spodaj)

V kolikor je napadalec napadal z nevarnim predmetom, lahko, kljub prenehanju aktivnega napada, pripadnik varnostnega osebja uporabi strokovni udarec za obvladovanje predvsem zato, da napadalec predmet spusti. Če napadalec za napad uporabi nevaren predmet, se ne šteje, da je s napadom prenehal, ko postane pasiven, temveč ko z napadom aktivno preneha (jasno pokaže), npr. odloži nevaren predmet, dvigne roke, se očitno umakne ipd.

11 Subjektivni faktorji

Policijski poklic, v katerem se prepletajo težko združljive zahteve in visoki ideali, je eden izmed težjih poklicev. Neposredna pripravljenost policista, da vstopi v nevarno situacijo, pri čemer lahko tvega tudi življenje, poznavanje prava in obvladovanje različnih praktičnih veščin, je sestavni del policijskega poklica oz. dela. Policist mora biti sposoben ravnati nasilno, uporabiti prisilna sredstva in ob tem morebiti celo poškodovati, raniti in ob izjemnih situacijah celo ubiti človeka. Prav tako mora biti sposoben spoštljivega in kulturnega odnosa do oseb v postopku, ob tem pa varovati njihove temeljne in druge pravice. Združevanje sposobnosti in znanj policista je izjemno zahtevno, saj mora biti policist sposoben določiti mejnik, kdaj umirjen pristop zamenjati s prisilnim in obratno. (Cerar 2009)

Sorazmernost na eni strani prepoveduje prekomerno, na drugi strani pa ne dopušča nezadostnega ukrepanja. Polje sorazmernega delovanja ustvarja učinkovito deklaratorno vlogo v iskanju najmanjših posledic in varno izvršitvijo, kot nujen varnostni moment. Sorazmernost dopušča sorazmerno stopnjevanje intenzivnosti glede na naraščajočo upiranje oz. tveganje, istočasno pa ob sodelovanju oz. pokoravanju osebe zahteva sorazmerno popuščanje intenzitete. V praksi se sorazmernost uveljavlja pretežno preko robate ekslalacije zaostrovanja uporabe fizične sile, sorazmernost popuščanja pri izvedbi ukrepov pa je pogosto čisto zavrta.

Sorazmernost je odvisna od taktičnega preudarka varnostnega osebja. Zakon o nalogah in pooblastilih policije taktični preudarek definira: Policisti pri opravljanju policijskih nalog ocenjujejo, katere odločitve, policijska pooblastila ali uradna dejanja bodo za učinkovito preprečevanje in odpravljanje nevarnosti izvedli, glede na dejstva in okoliščine, ki so jim bile znane v trenutku ocenjevanja.

Vir: www.pfctraining-ap.com julij 2015

Sorazmernost obrambe sledi možni **grozeči posledici v času napada**. Še tako izstopajoča nastala dejanska posledica (na eni ali drugi strani) ne sme bistveno vplivati na oceno možne grozeče posledice, ki je bila znana v trenutku ocenjevanja. Ob silobranu lahko pripadniki varnostnih struktur, enako kot vsaka druga oseba, za obrambo uporablja vse, tudi nekonvencionalne načine in sredstva, s poudarkom na sorazmernosti oblikovanja obrambe glede na pretečo nevarnost napada.

Uspešnost odvrnitve napada je lahko včasih odvisna od odločnosti obrambe, ki lahko obrambo pripelje na samo mejo sorazmernosti ali, v določenem segmentu, za uspešno odvrnitev napada celo zahteva element nasprotnega napada po krilatici »Napad je najboljša obramba«. Vendar so to bolj izjeme, ki zahtevajo skrbno individualno presojo momenta in intenzivnosti tako pri izvajalcu kot pozneje pri ocenjevalcih sorazmernosti.

Dolžnost kršitelja je, da po opozorilu preneha z ogrožanjem. V kolikor ne, se lahko zoper njega zakonito uporabi sorazmerno fizično silo. Ko pripadnik varnostnih struktur zakonito uporabi fizično silo, se nima nihče pravice braniti niti v izgovoru silobrana, saj silobran dopušča obrambo le pred protipravnim delovanjem. Stopnjevanje mora biti vedno nadzirano npr.,: če se oseba med izvajanjem strokovnega prijema okoli vratu upira in jo pripadnik varnostnega osebja težje kontrolira, iz transportnega prijema »ushiro jime« preide v prijem za umirjanje zaklenjen prijem okoli vratu »hadaka jime«. Pri tem je predvsem od srditosti upiranja osebe odvisno, kako lahko osebo umiri. Ker gre za poseg, pri katerem se vpliva na zavest

osebe, je takšna oseba zmedena. Za okolico pa je izguba zavesti osebe kar šokantna. Zato je pri tem treba posebej pozorno ravnanje in obzirnost, da postopek ne dobi občutek izživljanja ali celo kaznovanja kot maščevalnost za srditost upiranja.

Vir: www.theatlantic.com, julij 2015

Arlene Stilwell z Državne univerze v New Yorku je odkrila, da ljudje, ko se maščujemo, vedno mislimo, da so bila naša dejanja utemeljena in pravična; kadar smo sami deležni maščevanja pa prav nasprotno, menimo, da je bilo to krivično in pretirano v primerjavi z našim prekrškom. Vsled te logike maščevanje hitro vodi v začaran krog nasilja: nekomu se maščujemo, ta meni, da je bilo to krivično, se maščuje nam, torej nazaj, mi se prav tako zatečemo k novim in vedno hujšim povračilnim ukrepom ter tako naprej, dokler ne gremo predaleč ali pa, zelo redko, prevlada zdrava pamet, ki konča spiralo maščevanja.

Vnašanje osebnih občutkov v izvajanje ukrepa je nestrokovno. Najpogostejša sta gnev ali jeza, ki lahko privedeta do odločnejšega ukrepanja kot ga odobrava stroka. Lahko privede celo do prizvokov maščevanja. V eho nadgradnji se lahko pojavi tudi strah. Pri tem na strani, pri kateri obvladovanje situacije peša, strah raste. Pripadnik varnostnega osebja lahko zaradi strahu odstopi od izvedbe službene naloge ali obratno, uporabi strožje ukrepe od upravičenih. V primeru pojava strahu na nasprotni strani, lahko pripadnik varnostnega osebja to izrabi čez mejo, ki

je potrebna za obvladovanje situacije (ustrahovanje). Lahko tudi oseba iz strahu stori kaj takšnega, zaradi česar mora pripadnik varnostnega osebja ukrepati odločneje. Tudi pomilovanje, solidarnost ipd. ima lahko za posledico odstop od službene naloge. Kot tudi obratno, oseba lahko izkoristi neodločnost pripadnika varnostnega osebja in se aktivneje upre ali celo napade. Posledično lahko eskalacija stanja zahteva od pripadnika varnostnega osebja, ki želi vzpostaviti določen red, da mora poseči po represivnejši obliki izvajanja ukrepa, ki praviloma osebi prizadene večje posledice, kot če bi odločno ukrepal v okviru svojega prvotnega namena.

Vir: www.bloomberg.com julij 2015

12 Zaključek

Konkretne rešitve pa so se razvijale za potrebe zasebnih varnostnih subjektov, vendar je raziskava pokazala, da so rešitve zelo uporabne praktično v vseh strukturah, ki zakonito uporabljajo fizično silo,.

Predlagano je bilo tudi, da se raziskava nadaljuje tudi za potrebe državnih organov.

Raziskava je empirična, temelji na analizi preizkusov v praksi, zato ima veliko praktično vrednost.

Spremljanje rezultatov v praksi je bilo vodilo razvoja. Aplikacije so vnešene v ožji krog izvajalcev. Razširiti jih je potrebno v čim širši krog uporabnikov – izvajalcev fizične sile.

Raziskava ugotavlja, da bi bilo treba prevetriti doktrino in strategijo delovanja uporabe fizične sile tudi v represivnih organih in oblikovati humane in bolj korektne postopke po zgledu primerov iz raziskave.

Raziskavo oblikuje svojevrsten pristop, ki temelji na pričakovanjih družbe, upošteva razmerja med metodami in reakcijami, ter temelji na povsem novem pogledu uporabe fizične sile. Gradivo prinaša izvirnost, unikatne rešitve in v strokovnem smislu prelomno vrednost.

Ugotovitev so tako namenjene oblikovalcem politike kot tudi pristojnim za oblikovanje taktike izvajanja fizične sile.

Raziskava je pokazala, da je bilo za vzpostavitev vzdržnega stanja potrebno uvesti celostno spremembo. Povsem na novo je bilo treba postaviti doktrino in strategijo delovanja, oblikovati humane in bolj korektne postopke. Sodobna razmišljanja so oblikovala nove rešitve. Tako se danes v strukturah, ki prehitevajo dojemljivost stroke, pojavljajo številni novi inštrumenti.

Raziskava ne odkriva samo problemov, temveč daje tudi elementarna napotila in maksimalni meri navaja tudi konkretne rešitve.

13 Viri:

Cerar, M (2009). Policisti in državljani. Sindikat policistov.si. Pridobljeno na www.sindikat-policstov.si/novice/122-policisti-in- državljani

Ozvald K (1932) Osnovna psihologija, Priročna pedagoška knjižnica VII., Slovenska Šolska Matica 1932.

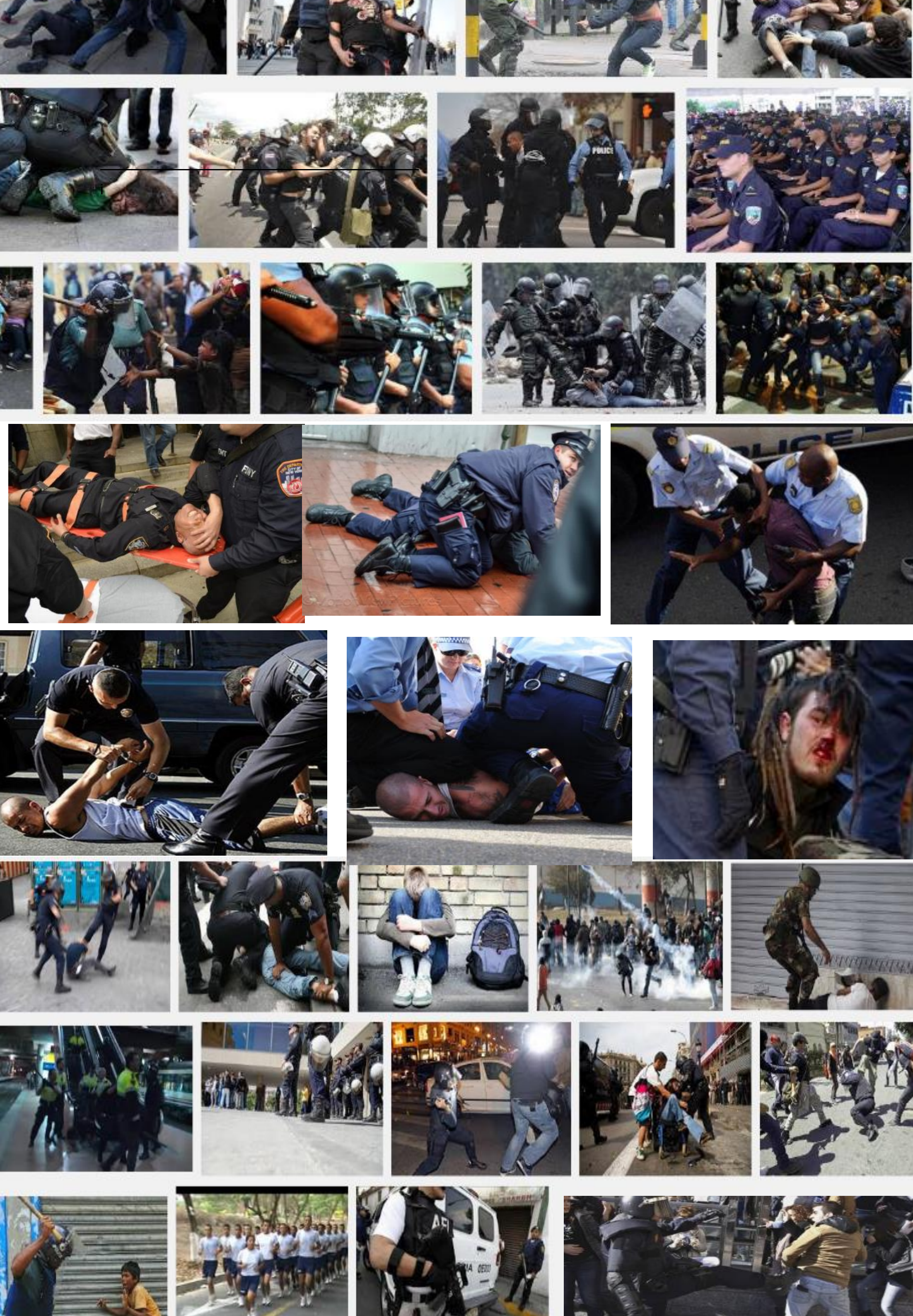
Nemanič S (1995) Metodika vadbe samoobrambe na policijskih postajah. Ljubljana: Nemanič Silvo

Nemanič, S. (1998) Fizična sila in elementi za njeno učinkovitost. Ljubljana: Nemanič Silvo.

Predlog zakona o nalogah in pooblastilih policije EVA: 2010-1711-0005

- Veić, P., (1996), Kazenskopravna odgovornost za policijsko uporabo vatrenog oružja. Zagreb: Ministarstvo unutranjih poslova Republike Hrvatske.
- Zakon o zasebnem varovanju s komentarjem, GV Založba 2012, Simon Savski in ostali.
- Zakon o nalogah in pooblastilih policije /ZNPPol/Ur.l. RS, št. 15/2013
- Žaberl, M., (2008). Normativna ureditev policijske uporabe prisilnih sredstev v Republiki Sloveniji, (neobjavljeno doktorsko delo). Ljubljana: Pravna fakulteta.
- Žaberl, M. (2009) Uporaba prisilnih sredstev. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede

O avtorju: Domen Vivod, diplomiran pravnik, predstojnik BBR Security, inštruktor za specialno policijsko taktiko, inštruktor za taktiko varovanja, predavatelj na Zbornici za razvoj slovenskega zasebnega varovanja in drugih nosilcih javnih pooblastil za usposabljanje varnostnega osebja, avtor številnih strokovnih del in člankov.

POLICE
FDNY